

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

תזכיר חוק סמכויות להתמודדות עם איום הרחפנים (הוראת שעה), התשפ"ו - 2026

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

בשנים האחרונות ישנה עליה משמעותית ומתמשכת בשימוש בכלי טיס בלתי מאוישים (להלן: "כטב"מים"). לנוכח ההתפתחויות הטכנולוגיות, זמינותם, עלותם הנמוכה יחסית ודיוק יכולת הניווט שלהם, הפכו הכטב"מים לכלי נפוץ במיוחד שניתן לעשות בו שימוש למגוון רחב של תכליות בשוק האזרחי – החל ממסחר והובלה, המשך בצילום אירועים וכלה בפעילויות פנאי. על פי ההערכות מספר הכלים הפעילים בישראל בשנת 2026 הוא כעשרות אלפים כטב"מים וטיסנים המשמשים לפנאי, צילום, חקלאות ותעשייה ולפי ההערכות המקצועיות כמות זו צפויה עוד לגדול.

גופי הביטחון בישראל עושים כיום גם הם שימוש בכטב"מים, ומבצעים באמצעותם, כחלק ממילוי תפקידם, משימות רבות שתכליתן להגן על שלום הציבור וביטחונו, ועל ביטחון המדינה. כך למשל, משטרת ישראל מפעילה כטב"מים בין השאר לצרכי אכיפת חוק, גילוי עבריינים, תיעוד ביצוע עבירות, אירועי הפרות סדר ואירועים המוניים אחרים, לאיתור נעדרים ומשימות משטרתיות נוספות. כמו כן, צבא ההגנה לישראל (להלן: "צה"ל") עושה שימוש נרחב בכטב"מים על מנת להגן על שטחי המדינה מפני חדירות עוינות ומשתמש בכטב"מים לביצוע מגוון משימותיו.

לצד ריבוי התועלות החברתיות המתאפשרות מהשימוש בכטב"מים, שימוש זה נושא עימו גם איומים חמורים לשלום הציבור וביטחונו ולביטחון המדינה. ארגוני טרור וגורמי פשיעה עושים שימוש בכטב"מים לצורך איסוף מודיעין, העברה והברחה של חפצים וחומרים שונים (לרבות סמים מסוכנים וכלי נשק), ועשיית שימוש בהם להטלת חימוש. כמו כן, בשנים האחרונות ישנם ניסיונות חדירה רבים של כטב"מים ממדינות אויב לישראל, שחלקם אף צלחו והביאו לפגיעה בחיי אדם. נוסף על כך, תועדו ניסיונות רבים להעביר באמצעות כטב"מים טלפונים סלולריים, סמים מסוכנים ואמצעי לחימה לבתי הסוהר, נעשה שימוש בהם כדי לצלם ולאסוף מידע אודות אתרים רגישים שונים שהטסה בקרבתם אסורה, וכן כדי לצלם בשטחים פרטיים תוך פגיעה בפרטיות. יצוין כי אף בעצם ההטסה של כטב"מים מעל לאזורים מסויימים (ובהם אזורים מאוכלסים והומי אדם) קיים סיכון בטיחותי לציבור או לכלי טיס אחרים, למשל בכניסה לאזור שנאסר לטיסה או בהטסה בגובה האסור להטסה.

לנוכח מאפייניהם הייחודיים של הכטב"מים, קיים אתגר משמעותי בהתמודדות עם האיומים הנשקפים מהם. הכטב"מים מופעלים מרחוק, בדרך כלל באמצעות אות המשודר בתדר בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה שלו, לעיתים תוך הצפנה של התוכן המשודר. המפעיל מצוי על פי רוב במרחק רב מהכטב"ם. כמו כן, הפעלת הכטב"מים מערבת במקרים רבים בינה מלאכותית, חיישנים מתקדמים ותקשורת ארוכת טווח, והם כוללים מערכות ניווט מתקדמות, המאפשרות ביצוע של מגוון פעולות ללא

מפעיל אנושי ובהיעדר הכוונה רציפה. הכטב"מים כוללים רכיבים המאפשרים תיעוד כגון מצלמות, וכן אפשרות לשאת משקל משמעותי. הם יכולים להגיע למהירות טיסה גבוהה, טווח רחב של גובה הטסה, ויש להם יכולת תמרון מתקדמות. המאפיינים האמורים, מקשים באופן ממשי על היכולת לזהות ולהתמודד במהירות הנדרשת עם כטב"מים המהווים איום, ובאופן שיסכל את פעילותם.

אל מול האיומים המתוארים, ולנוכח המאפיינים הייחודיים של הכטב"ם ואופן פעולתו, עולה כי היכולות המבצעיות הקיימות, כמו גם הסמכויות החוקיות לפעול כלפי איום כטב"ם באמצעים שונים, אינם נותנים מענה מספק להתמודדות עם האיום.

נוכח האתגרים האמורים, בדצמבר 2017 גובשה הצעת החלטה של וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי בנוגע להסדרת האחריות לטיפול באיום הרחפנים (החלטה ב/254) (להלן: **"החלטת הממשלה"**).¹ בהחלטה הוגדרה חלוקת האחריות בין גופי הביטחון השונים לעניין ההתמודדות עם איום כטב"מים.

נוכח מאפייניו של כטב"ם, ודרך הפעלתו, חלק מן הפעולות הנדרשות לשם הגנה מפני איום כטב"ם, הן פעולות שלשם ביצוען נדרשת הסמכה מפורשת בחקיקה. תזכיר חוק זה נועד למלא חסר חקיקתי זה, ולאפשר בסיס משפטי רחב שייתן מענה לצורך המדינתי לפעול להתמודדות עם האיום ולמנוע סכנה לציבור ולביטחון המדינה.

הסמכויות שנדרש להפעיל להתמודדות עם איום הכטב"ם יש בהן כדי לפגוע בזכויות יסוד. כך למשל, השימוש במערכות לגילוי וזיהוי כטב"ם, או לקבלת מידע על אודותיו להפסקת האיום הנשקף ממנו, עשוי להביא לפגיעה בפרטיות של מפעיל הכטב"ם או צדדים שלישיים, פגיעה בזכויות קניין של בעלי הכטב"ם ככל שזה יתפס, יהרס או יושמד כליל, ואף סכנה לפגיעה בגוף מקרה בו מדובר ביירוט של כטב"ם נושא אמצעי לחימה. בנוסף, בשל מאפייניו, לשם התמודדות עם איום הנשקף מכטב"ם בדרך של זיהוי הכטב"ם וסיכול פעילותו, נדרש לעשות שימוש, בין השאר, במערכות שפעילותן מוסדרת באופן מפורש ומוגבל בדין הקיים. מדובר במערכות המפענחות תוכן תקשורת ייחודי בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה וכן במערכות המבצעות התקשרות או התחברות עם מערכת הכטב"ם. בדין הקיים פעילות כאמור עשויה לעלות כדי האזנת סתר לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט – 1979 (להלן: "חוק האזנת סתר") וכן חזירה לחומר מחשב, כהגדרתה בחוק המחשבים, התשנ"ה – 1995 (להלן: "חוק המחשבים"), מוגבלת לתנאים הקבועים בחוקים אלה להפעלת הסמכות, ומחייבת הסמכה מפורשת. נוכח האמור, כמו גם היותו של איום הכטב"מים ייחודי במובן זה שהוא נועד למנוע איומים שנשקפים מהאוויר, שמחייבים הפעלת סמכות מיידית באופן שאינו סובל דיחוי או פניה לבית משפט - יש צורך בהסמכה מפורשת בחקיקה.

הסמכויות הנתונות כיום לגופי הביטחון, אינן נותנות מענה משפטי מספק כנדרש להתמודדות עם האתגרים הייחודיים בהגנה מפני איום הכטב"מים, וקיים חוסר בהסדרה ספציפית של הסמכויות לפעול כלפי האיום, דבר המביא בין השאר לשחיקת הסמכויות הכלליות.

להשלמת תמונת הרקע יצויין כי בכל הנוגע לבטיחות ההפעלה, ישנה הסדרה של תחום הכטב"מים בדין הקיים. כך, חוק הטיס התשע"א-2011 (להלן: "חוק הטיס"), קובע את המסגרת לאסדרת התעופה האזרחית ובטיחותה. החוק מסדיר את העיסוק של כלל הגורמים הפועלים בתחום התעופה האזרחית, ובכלל זה רישוי "גופים" - של יצרני כלי טיס, של חברות תעופה, ועוד. בהיות הכטב"מים "כלי טיס" או

¹ החלטת וועדת שרים לענייני ביטחון לאומי בנושא "הסדרת האחריות לטיפול באיום הרחפנים" מיום ה-24 לדצמבר 2017 (ב/254).

"כלי רכיפה"² לפי החוק האמור, הרי שהפעלתם מאוסדרת אף היא בהוראות לפיו. בהקשר זה יצוין כי מכוח חוק הטיס, נקבעו שני קבצים ייעודיים של תקנות שנועדו להסדיר את הרישוי האישי, את הרישום ואת ההפעלה של כטב"מים בעלי מאפיינים מסוימים: תקנות הטיס (הפעלת מערכת כטב"ם קטן), התשפ"ד-2024, המסדירות רישום והטסת כטב"ם קטן (קרי, כזה שמסתו המירבית המורשית להמראה קטנה מ- 25 ק"ג) בהפעלה כללית או בהפעלה מסחרית (קרי, שלא למטרות פנאי וספורט). תקנות אלו יוצרות משטר רגולטורי ייחודי ומקל ביחס לכלי טיס מאוישים וביחס לכלי טיס בלתי מאוישים שהמסה המירבית שלהם המורשית להמראה היא 25 ק"ג או יותר. משטר זה מחייב רישום וסימון של כלי הטיס, קבלת רישיון למטיס המבוסס על מבחני ידע, ועמידה בכללי בטיחות והגבלות אזורי טיסה. כמו כן תקנות הטיס (הפעלת טיסן), תשפ"ד-2024, מסדירות הטסת "טיסן" למטרות פנאי או ספורט. בהיותו חוק הטיס חוק שתכליתו הסדרת התעופה האזרחית ובטיחותה, הוא אינו כולל, מטבע הדברים, הסדרה של סמכויות גורמי הביטחון לפעול כלפי איום פלילי או ביטחוני הנשקף מכטב"ם, במסגרת מילוי תפקידיהם להגנת שלום הציבור וביטחונו, בטחון המדינה ולתכליות נוספות.

תזכיר החוק נועד להוות חקיקת מסגרת כוללת להסדרה והקנייה של סמכויות אכיפה מסוימות וייעודיות כלפי כלי טיס בלתי מאוישים בעלי מאפיינים מוגדרים. מוצע כי סמכויות אלה יוקנו לגופי הביטחון המנויים בתזכיר החוק – המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים, הממונה על הביטחון במערכת הביטחון, משטרת ישראל, שירות הביטחון הכללי, שירות בתי הסוהר ומשמר הכנסת (להלן: "**הרשויות המוסמכות**"). רשימת הרשויות המוסמכות המנויות בתזכיר החוק, וחלוקת האחריות ביניהן להתמודדות עם האיום מבוססת על החלוקה שנקבעה בהחלטת ממשלה. כיום, פועל צה"ל להתמודדות עם איום הכטב"מים שבתחומי אחריותו מכוח סמכויותיו הכלליות הקבועות בדן. צה"ל אינו נכלל בשלב זה ברשימת הגופים הביטחוניים שסמכויותיו מוסדרות בתזכיר החוק, ומוצע להבהיר בתזכיר החוק כי אין בו כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות כיום לצה"ל לפי כל דין. בהמשך הליכי החקיקה תיערך בחינה של הצורך בהקנייה והסדרה של הסמכויות בתזכיר החוק גם לעניין פעולותיו של צה"ל להתמודדות עם איום כטב"ם. בתזכיר החוק מוקנות סמכויות לרשויות המוסמכות, בהתאם לתפיסה לפיה משטרת ישראל אחראית לפעול כלפי האיום הנשקף מכטב"ם במרחב האווירי של מדינת ישראל מתוקף אחריותה לקיום הסדר הציבורי ושמירת ביטחון הנפש והרכוש, והרשויות המוסמכות אחרות, אחראיות להגנה מפני האיום הנשקף מכטב"מים למתקנים המצויים באחריותן, ועל פעילותן למימוש ייעודם על פי כל דין.

נוסף על הסדרה והקנייה של סמכויות לרשויות המוסמכות, מוצע לקבוע בתזכיר החוק את המסגרת שתאפשר לכלול בעתיד גם גופים נוספים שיוכלו להפעיל את הסמכויות הקבועות בו. על פי המוצע, הגופים שהכללתם תתאפשר יהיו גופים המונחים על ידי הרשויות המוסמכות, לפי החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998 (להלן: "**החוק להסדרת הביטחון**"), בהתאם להחלטה פרטנית בעניין זהות הגופים והסוג הסמכויות שיוקנו להם, וזאת לאחר שתושלם עבודת המטה המקצועית הנדרשת בעניין זה.

רחפנים הם סוג אחד של כטב"מים רבים אחרים. באופן ייחודי, הרחפנים חולקים מרחב אווירי

² יצוין כי לצרכי אסדרת בטיחות התעופה האזרחית מבחין חוק הטיס בין עצם ממונע נהוג רדיו שאינו מאויש המשמש למטרות פנאי או ספורט, שלפי החוק האמור הוא "טיסן" שנמנע על כלי הרכיפה, לבין עצם כאמור המשמש להפעלה כללית או להפעלה מסחרית (כהגדרתו בחוק הטיס), שהוא "כלי טיס".

עם סוגים שונים של כטב"מים, השונים מהם בגודלם ובמשקלם, ובשל כך מהווים אתגר משמעותי יותר לגילוי במערכות הצבא. לאור האמור, ובשל הצורך בהתמודדות שונה עם האיום שנשקף מהרחפנים לעומת האיום הנשקף מיתר הכטב"מים, החלטת הממשלה ב/254 התייחסה באופן פרטני לכלי טיס מסוג רחפן. כיום צה"ל מתמודד באופן בלעדי עם יתר סוגי הכטב"מים, ולא קיים פער הדורש את שינוי המצב האמור. לאור ההבחנות שצוינו לעיל בין רחפנים לכטב"מים אחרים, וההיצמדות של החלטת הממשלה לכלי טיס מסוג רחפן בלבד – מוצע להגדיר סוגים מסויימים של כטב"מים – "רחפן" וטיסן, שכלפיהם לרשות המוסמכת תהיה סמכות לפעול כלפי כטב"ם מסוג טיסן ורחפן בלבד בכל הנוגע לפעולות לסיכול האיום, ובהן פעולות שיבוש, הסטה, תפיסה השמדה וכיוצא בכך. עם זאת לעניין הסמכויות המקדימות לפעולות הסיכול, שעניינן גילוי וזיהוי כטב"ם וכן לעניין הגישה למערכת תמונת השמיים, מוצע שאלו יחולו לעניין הגדרת כטב"ם הרחבה, מבלי לצמצמה לרחפן או טיסן בלבד. זאת, על מנת שתינתן לרשויות המוסמכות התמונה הרחבה הנדרשת לצורך זיהוי האיום וקבלת החלטה בדבר סיכולו.

תזכיר החוק כולל שלושה סוגים של סמכויות שיוקנו לרשות המוסמכת: קבלת מידע ממערכת שתרכז ותציג מידע בדבר הטסת כטב"מים, סמכות לפעול לגילוי ולזיהוי כטב"מים, וכן סמכות לביצוע פעולות לסיכול האיום הנשק מכטב"ם, כמפורט:

1. **הקמה והפעלת מערכת תמונת שמיים:** סעיפים 2 ו-3 לתזכיר החוק, מסדירים את הקמתו והפעלתו של מערך לאומי שינוהל על-ידי צה"ל וירכו מידע בדבר הטסת כטב"מים (להלן: "מערכת תמונת שמיים"), וכן את העברת המידע אל מערכת תמונת השמיים, והצגתו לרשויות המוסמכות. כל זאת, בהתאמה ובהלימה לכללי הסיווג והמידור של צה"ל ושל הרשויות המוסמכות.

2. **סמכות לפעול לגילוי וזיהוי כטב"ם:** סעיף 8 לתזכיר החוק, קובע סמכות לפעול לגילוי וזיהוי כטב"ם במרחב האווירי. הסמכות לפעול לגילוי ולזיהוי היא הסמכות הבסיסית והמקדמית, המאפשרת לקבל נתונים ביחס לכל כטב"ם, לצורך הבחנה בין כטב"ם מזוהה ולגטימי, לבין כטב"ם המהווה איום. הנתונים המתקבלים במסגרת זו, יסייעו בגיבוש ועדכון מערכת תמונת השמיים, וכן יהוו את הבסיס להפעלת הסמכויות לסיכול הקבועות בעילות השונות להפעלת הסמכות.

3. **סמכויות לסיכול האיום הנשקף מכטב"ם:** בסעיפים 4 עד 7 לתזכיר החוק, קבועות התכליות והעילות להפעלת הסמכויות לסיכול איום רחפן או טיסן: סעיף 4 קובע סמכות לפעול לאבטחת מתקנים ופעילות של גוף ביטחוני; סעיף 5 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול להגנת שלום הציבור וביטחונו או ביטחון המדינה; סעיף 6 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול למניעת כניסת רחפן או טיסן לאזור אסור לטיסה; וכן, סעיף 7 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול סמכות לגילוי עבירה פלילית המבוצעת ברחפן או טיסן או באמצעותם, חקירתה או מניעתה.

יוער כי תזכיר החוק המוצע נועד בעיקרו לתכליות מניעתיות וסיכוליות במובן של צורך בהפעלת סמכות מיידית על מנת למנוע סכנה או איום הנשקפים לשלום הציבור וביטחונו ולביטחון המדינה. בהתאם לכך מאופיינות הסמכויות המוקנות בו ותנאיהן, שכן זו הצדקה העיקרית להקניית סמכויות אלה.

עוד יוער, כי הפעלת הסמכויות השונות במסגרת כל אחת מן העילות, תיעשה בהתאם לתנאים להפעלת הסמכות הקבועים בסעיף. כמו כן, חלק מן העילות מותאמות לחלק מהרשויות המוסמכות בלבד. כך

למשל, העילה שעניינה הפעלת סמכויות לשם הגנה על שלום הציבור וביטחון המדינה, מיועדת למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי, בהתאם לתפקידיהם על פי דין. כמו כן יוער כי ייתכנו נסיבות בהן מתקיימת במקביל יותר מעילה אחת להפעלת הסמכות לאותו הגוף, וכן ייתכנו נסיבות בהן לכמה גופים במקביל תקום הסמכות לפעול כלפי רחפן או טיסן המהווה איום. על כן, על הרשויות המוסמכות לקבוע נהלים מתואמים ובהם כללים להפעלת הסמכות בהתאם לתפיסת הפעלה מבצעית מתואמת.

בסעיף 9 לתזכיר החוק מפורטות הפעולות לסיכול האיום הנשקף מרחפן או טיסן, אשר יבוצעו בהתקיים התכליות והתנאים הקבועים בסעיפים 4 עד 7. פעולות אלה כוללות מתן הוראות למפעיל הכלי, הגבלה חסימה ושיבוש אותו או תדריס, ביצוע פעולות התערבות במערכת הכלי, תפיסת הרחפן או הטיסן, השמדתו, וקבלת תיעוד חזותי מהרחפן או הטיסן. הפעולות השונות מנויות באופן מדורג, החל מפעולות שפגיעתן בזכויות הפרט מצומצמת וכלה בפעולות הכרוכות בפגיעה משמעותית יותר כמו סמכות ההשמדה והסמכות לקבלת תיעוד חזותי. המדרג האמור מקבל בחלקו ביטוי בהקניית הסמכות לביצוע הפעולות הפוגעניות יותר בהתקיים תנאים ברף מוחמר, ועליו לקבל ביטוי בשיקול הדעת ובחינת מאזן השיקולים שיופעל טרם הבחירה בביצוע פעולות אלה. עם זאת, יובהר כי לנוכח אופי פעילות הכטב"מים, האיום הנשקף והמערכות המשמשות לניטרולם, המעבר בין המדרגים השונים של הפעולות כמתואר לעיל, עשוי בנסיבות מסוימות להיות מהיר ביותר, ועל כן נקיטה באמצעים המצויים במדרג מסוים אינה מחייבת בהכרח נקיטה באמצעים שבמדרג קודם.

נוסף על הסמכויות והתכליות להפעלתן כמתואר לעיל, מוצע לקבוע בתזכיר החוק, בסעיף 11, הוראות לעניין שחרור רחפן או טיסן שנתפסו במסגרת הפעלת הסמכויות המפורטות בתזכיר החוק. עוד מוצע לקבוע, בסעיף 12, סמכות למשטרת ישראל להכריז על מרחב אווירי סגור לטיסת כטב"ם, שכניסה אליו תקים עילה לפעול כלפי רחפן או טיסן. עוד קבועים בתזכיר החוק חובת תיעוד הפעלת הסמכויות, חובות דיווח לכנסת וליועצת המשפטית לממשלה על הפעלת הסמכויות, וכן הוראות לעניין שמירת המידע שהתקבל מהפעלת הסמכויות לפי החוק, והשימושים שניתן יהיה לעשות בו.

לבסוף, מוצע לקבוע כי החוק ייקבע כהוראת שעה לתקופה של חמש שנים. זאת מתוך הכרה באופיים התקדימי של ההסדרים והסמכויות המוצעים בתזכיר החוק, ולנוכח אופיו של התחום, המאופיין בקצב מהיר של התפתחויות טכנולוגיות, ובהתפתחות מורכבות האיומים. בסיום התקופה, יבחנו ההסדרים בחוק לאור הניסיון שהצטבר בהפעלתו, ובהתאם לכך יוחלט האם נכון להמשיך עם הסדר זה כהוראת קבע, והאם נדרש לערוך בו שינויים. כמו כן, עיגון ההסדר כהוראת שעה יאפשר איסוף נתונים מפורטים לגבי הפעלת הסמכויות השונות בידי הרשויות המוסמכות, כמו גם בחינת הצורך והיישום של הקניית סמכויות לגופים המונחים.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקצוב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

שימוש בסמכויות המוקנות לגופים מחייב תשתיות מתאימות לאמצעים טכנולוגיים שבחלקם עדיין לא מצויים בידי הרשויות המוסמכות. נוכח האמור, יישום החקיקה כרוך בהקצאה תקציבית, אך אין באמור כדי למנוע את פרסום תזכיר החוק. יובהר כי בעת קידום הצעת החוק, יהיה צורך להידרש לסוגיית המקורות התקציביים הדרושים לצורך יישום החקיקה, בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985. באשר לתמונת השמיים, הקמת המערך, תפעולו והעברת מידע אליו וממנו יחייב תקצוב מתאים.

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד המשפטים:

תזכיר חוק סמכויות להתמודדות עם איום הרחפנים (הוראת שעה), תשפ"ו - 2026

פרק א': הגדרות ותכליות

הגדרות

1. בחוק זה –

"אזור אסור לטיסת כטב"ם" – אזור במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שהמנהל הורה לגביו, בתוקף סמכותו לפי סעיף 82(א)(8) או לפי סעיף 92(א)(3) לחוק הטיס כי הוא מוגבל או אסור לטיסה לכטב"מ או שיחידת נת"א שהורשתה לכך לפי סעיף 82(ה) או 92(ב) לחוק הטיס הורתה לגביו כי הוא מוגבל או אסור לטיסה כאמור;

"אזור אסור לטיסת כטב"ם לצרכי רשות מוסמכת" – אזור אסור לטיסת כטב"ם, שנקבע לבקשת הגורם הקובע ברשות מוסמכת, כדי למנוע סכנה למימוש ייעודה ותפקידה של אותה רשות על פי דין;

"גורם מוסמך ברשות מוסמכת" – גורם ברשות המוסמכת שהוסמך בהפעלת הסמכויות לפי חוק זה, בהתאם לסעיף 14(ה):

(1) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – עובד המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;

(2) לעניין הממונה על הביטחון במערכת הביטחון – ממונה ביטחון בכיר;

(3) לעניין משטרת ישראל – שוטר מוסמך;

(4) לעניין שירות הביטחון הכללי – עובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך;

(5) לעניין שירות בתי הסוהר – סוהר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר;

(6) לעניין משמר הכנסת – איש משמר הכנסת.

"גורם קובע ברשות מוסמכת" – כל אחד מאלה:

(1) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – ממונה הביטחון במוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;

(2) לעניין הממונה על הביטחון במערכת הביטחון – מנהל בכיר שימנה הממונה על הביטחון במערכת הביטחון;

(3) לעניין משטרת ישראל – מי שהסמיך המפכ"ל;

(4) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש אגף בשירות הביטחון הכללי;

(5) לעניין שירות בתי הסוהר – ראש אגף מבצעים;

(6) לעניין משמר הכנסת – ראש אגף מבצעים במשמר הכנסת.

"גילוי" – היכולת לקבוע כי עצם הנמצא באוויר הנו כטב"ם וכן היכולת לקבוע את מיקום הכטב"ם או את מיקום אמצעי ההפעלה שלו;
"המנהל" – כהגדרתו בחוק הטיס;

"זיהוי" – היכולת לקבוע לגבי כטב"ם שהתגלה, כי מדובר בכטב"ם מסויים באמצעות נתוני הזיהוי;

"חוק האזנת סתר" – חוק האזנת סתר, התשל"ט – 1979;

"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981;

"חוק הטיס" – חוק הטיס, התשע"א – 2011;

"חוק המחשבים" – חוק המחשבים, התשנ"ה – 1995;

"חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו – 1996;

"חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998;

"חוק משכן הכנסת" – חוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח-1968;

"חוק סדר הדין הפלילי" – חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982;

"יחידת נת"א" – כהגדרתה בחוק הטיס;

"כלי טיס" – כלי או מיתקן, שביכולתו להיתמך באטמוספירה מתגובות האוויר שאינן תגובות האוויר במגעו עם פני כדור הארץ;

"מערכת כטב"ם" – כטב"ם והרכיבים השונים המשויכים אליו לתכנון טיסתו או לביצועה ובכלל זה, אמצעי ההפעלה שלו;

"אמצעי הפעלה" – רכיבים וקישורי תקשורת המשמשים לתכנון טיסת הכטב"ם או לשליטה בו או בכל רכיב אחר המחובר אליו או מותקן על גביו במהלך ביצועה ;

"כטב"ם" – כלי טיס המופעל באמצעות אמצעי הפעלה ללא אפשרות של התערבות אנושית ישירה בהפעלתו מתוך כלי הטיס או על גביו, וכל רכיב אחר המחובר אליו או המותקן על גביו ;

"מערכת רחפן או טיסן" – רחפן או טיסן והרכיבים השונים המשוייכים אליו לתכנון טיסתו או לביצועה ובכלל זה, אמצעי ההפעלה שלו ;

"אמצעי הפעלה" – רכיבים וקישורי תקשורת המשמשים לתכנון טיסת רחפן או טיסן או לשליטה בו או בכל רכיב אחר המחובר אליו או מותקן על גביו במהלך ביצועה ;

"רחפן" – כהגדרתו בתוספת הראשונה ;

"טיסן" – כהגדרתו בתוספת הראשונה ;

"מפעיל" – מי שמטיס כטב"ם באמצעות ההגאים או בעזרת אמצעי ההפעלה ;

"נתוני זיהוי" – נתונים המאפשרים זיהוי של כטב"ם ובכלל זה יצרן, דגם, סוג, בעלי הכטב"ם, מספר הרישיון של בעליו, מספר הרישום של הכטב"ם, מספרו הסידורי או מאפיינים אחרים המאפשרים את זיהויו ;

"נתוני טלמטריה" – נתוני מיקום, נתוני זיהוי ונתונים על אודות מצבו הטכני של הכטב"ם המועברים בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה שלו ובכלל זה מהירות הכטב"ם וכיוון טיסתו, כיוון מצלמת הכטב"ם המותקנת על גבי הכטב"ם או המחוברת אליו, נקודות ציון מיקום שהוגדרו לכטב"ם, מצב סוללה ומצב המנועים של הכטב"ם ;

"נתוני מיקום" – נתונים או מידע אחר על אודות מיקומו של כטב"ם או של אמצעי הפעלה ;

"פקודת הטלגרף" - פקודת הטלגרף האלחוטי, [נוסח חדש] התשל"ב-1972 ;

"פקודת סדר הדין הפלילי" – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט – 1969 ;

"ראש רשות מוסמכת" – כל אחד מאלה :

- (1) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים - ראש המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים ;
 - (2) לעניין הממונה על הביטחון במערכת הביטחון, כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (להלן: "הממונה על הביטחון במערכת הביטחון") - הממונה על הביטחון במערכת הביטחון ;
 - (3) לעניין משטרת ישראל - מפכ"ל המשטרה ;
 - (4) לעניין שירות הביטחון הכללי - ראש שירות הביטחון הכללי ;
 - (5) לעניין שירות בתי הסוהר - נציב שירות בתי הסוהר ;
 - (6) לעניין משמר הכנסת - קצין הכנסת.
- "רשות מוסמכת" - כל אחד מאלה :

- (1) המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ;
- (2) הממונה על הביטחון במערכת הביטחון ;
- (3) משטרת ישראל ;
- (4) שירות הביטחון הכללי ;
- (5) שירות בתי הסוהר ;
- (6) משמר הכנסת.

פרק ב': תמונת שמיים

2. תמונת שמיים

- (א) צבא ההגנה לישראל יקים ויפעיל מערך לאומי (להלן: המערך), אשר תפקידו יהיה לרכז, בכל עת, מידע בדבר הטסתם של כטב"מים באופן אחוד ומרוכז (להלן: "תמונת שמיים"), ולאפשר לרשויות המוסמכות גישה אליו, לצורך הפעלת סמכויות לתכליות האמורות בפרקים ג' ו-ד.
- (ב) לצורך עדכונה השוטף של תמונת השמיים, יקבל המערך מן הרשויות המוסמכות, את המידע שנקלט על ידי כל אחת מהן בהתאם לסמכותן על פי סעיף 8, בהתאם לנוהל שייקבע בין צבא ההגנה לישראל לבין הרשות המוסמכת המעבירה את המידע.

העברת מידע לצורך 3.
גיבוש תמונת
שמיים והצגתה

(א) רשות מוסמכת רשאית לקבל, בכל עת, לרבות באופן ממוכן ובזמן אמת, גישה לתמונת השמיים שיגבש המערך לצורך הפעלת סמכויותיה לתכליות האמורות בפרקים ג' וד'.

(ב) המערך יקבע, בהסכמה עם כל אחת מהרשויות המוסמכות, נהלי עבודה, בין היתר בעניינים אלה:

(1) אופן העברת המידע שנאסף על ידי הרשויות המוסמכות אל המערך;

(2) אופן העברת תמונת השמיים אל הרשויות המוסמכות;

(3) כללים לעניין אבטחת מידע והגנה מפני איומי סייבר.

פרק ג': תכלית הפעלת הסמכות

הפעלת סמכויות 4.
לצורך הגנה על
מתקנים בסיסים או
אתרים

(א) לצורך הגנה על רכוש, מבנה, מקום או בסיס של רשות מוסמכת או על אתרים אחרים שהיא אחראית על אבטחתם מכוח החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, ולעניין משמר הכנסת, לצורך הגנה גם על אתרים שהיא אחראית על אבטחתם מכוח חוק משכן הכנסת (להלן – מתקניה של רשות מוסמכת), רשאי גורם מוסמך ברשות המוסמכת ככל שיש יסוד סביר להניח שרחפן או טיסון מוטס או עומד להיות מוטס ברום מתקן של רשות מוסמכת או בקרבתו והוא מהווה איום על מתקן כאמור, להפעיל את הסמכויות המנויות בסעיף 9(א)(1)–(5).

(ב) לצורך אבטחת פעילותה של רשות מוסמכת מחוץ למתקניה או לצורך פעולות אבטחה בעת ליווי כלי רכב או אנשים שהיא אחראית על אבטחתם מכוח תפקידיה על פי דין, רשאי גורם מוסמך ברשות מוסמכת, ככל שסבר כי רחפן או טיסון המוטס או העומד להיות מוטס בקרבת אתר הפעילות או הכוח של הרשות המוסמכת, עלול לפגוע בביצוע הפעילות, אבטחת הפעילות או המשימה, או לסכן את חברי הכוח האמור, בין אם באותה עת ובין אם במועד מאוחר יותר, רשאי הוא גם להפעיל את הסמכויות המנויות בסעיף 9(א)(1)–(5) לחוק.

5. הפעלת סמכויות לשם הגנה על שלום הציבור וביטחון או על ביטחון המדינה

לשם הגנה על שלום הציבור וביטחון או על ביטחון המדינה ולצורך מימוש תפקידי משטרת ישראל או שירות הביטחון הכללי על פי דין והכל מחוץ למתקניהם – שוכנע גורם מוסמך האמור בפיסקאות (3), ו-(4) להגדרת "גורם מוסמך" בסעיף 1 כי רחפן או טיסן המוטס או העומד להיות מוטס מהווה סכנה לשלום הציבור או לביטחון או רכוש או לביטחון המדינה, כל גוף לפי תפקידיו על פי דין, רשאי הוא להפעיל את הסמכויות המנויות בסעיף 9(א)-(1)-(5).

6. הפעלת סמכויות לצורך מניעת כניסת רחפן או טיסן לאזור אסור לטיסת כטב"ם

(א) סבר גורם מוסמך ברשות מוסמכת כי רחפן או טיסן נכנס או עומד להיכנס לאזור אסור לטיסה לצרכי אותה רשות מוסמכת, רשאי הוא לצורך הגנה על אותו אזור, להפעיל את הסמכויות המנויות בסעיף 9(א)-(1)-(5);

(ב) שוטר מוסמך רשאי להפעיל סמכויות כאמור בסעיף קטן (א) לשם מילוי תפקידיו גם באזור אסור לטיסת כטב"ם לצרכי רשות מוסמכת אחרת.

(ג) סבר שוטר מוסמך כי רחפן או טיסן נכנס או עומד להיכנס לאזור אסור לטיסת כטב"ם, אף אם לא נקבע לגבי אזור כאמור כי הוא אזור אסור לטיסה לצרכי רשות מוסמכת, רשאי הוא לשם מילוי תפקידיו, להפעיל את הסמכויות המפורטות בסעיף 9(א)-(1)-(2).

(ד) סבר שוטר מוסמך כי רחפן או טיסן נכנס או עומד להיכנס לאזור שהוכרז כאזור סגור לטיסת כטב"ם לפי סעיף 12(א), רשאי הוא להפעיל בו את הסמכויות המפורטות בסעיף 9(א)-(1)-(5), בתקופת תוקפה של ההוראה.

7. הפעלת סמכויות לצורך גילוי עבירה פלילית, חקירתה או מניעתה ולשם תפיסת רחפן או טיסן

(א) היה לשוטר מוסמך או לעובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך חשד סביר כי מתבצעת עבירה או עומדת להתבצע עבירה העלולה לסכן את שלומו או ביטחונו של אדם, את שלום הציבור או את ביטחון המדינה, למעט עבירת חטא, וכי רחפן או טיסן משמש או עומד לשמש לביצועה, רשאי הוא, לשם מילוי תפקידו -

(1) לפעול בדרכים המנויות בסעיף 9(א)-(1)-(4), לשם מניעת או הפסקת ביצוע העבירה כאמור;

(2) הייתה העבירה עבירת פשע, רשאי שוטר מוסמך או עובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך לפעול גם בדרכים המנויות בסעיף 9(א)-(5), לשם מניעת או הפסקת ביצוע העבירה כאמור, ובלבד שהאמצעי שיינקט הוא אמצעי חיוני הדרוש לשם מניעתה או הפסקת ביצועה;

(3) הייתה העבירה עבירת פשע, העלולה לסכן את שלומו או ביטחונו של אדם, את שלום הציבור או את ביטחון המדינה, רשאי מפקד האירוע להתיר לשוטר המוסמך או לעובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך לבצע את הפעולה המנויה בסעיף 9(א)(6) באחד מהמקרים הבאים :

(א) אם שוכנע כי התיעוד החזותי נדרש לשם הצלת חיי אדם ;

(ב) אם שוכנע כי לשם מניעת עבירה מסוג פשע, חקירתה או גילוי מבצעה, נדרש התיעוד החזותי, ובלבד שהתקיימו התנאים המצטברים הבאים :

(1) לא עלה בידי הרשות המוסמכת לבצע את הפעולות המנויות בסעיף 9(א)(1)-(4) או שביצוע פעולות אלו יביא לסיכול החקירה או שלא ניתן לבצען ;

(2) קיים יסוד סביר להניח שלא ניתן לקבל את המידע בדרך אחרת ;

(3) אי קבלת המידע החזותי באופן מיידי תסכל את מטרת קבלת המידע ולא ניתן לקבל מבעוד מועד צו חדירה לחומר מחשב לפי סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי או צו האזנת סתר לפי חוק האזנת סתר לנוכח הדחיפות האמורה כדי למנוע את ביצוע העבירה ;

(4) היתר כאמור בסעיף קטן (3) יינתן ככל הניתן בכתב, ויהיה לתקופה שלא תעלה על 24 שעות ; ההיתר יכלול את פרטי זהותו ותיאור תפקידו של מפקד האירוע, תמצית העובדות והמידע שעל יסודן ניתן ההיתר ופרק הזמן לשמו ניתן ההיתר. ככל שקיים צורך בהמשך קבלת התיעוד החזותי מעבר ל-24 שעות, יפעל לקבלת היתר בהתאם להוראות חוק האזנת סתר.

(5) מפקד האירוע שנתן היתר לפי סעיף קטן (3) ידווח על כך בכתב, בפירוט תמצית נימוקיו למתן ההיתר כאמור, בהקדם האפשרי, לקצין משטרה בדרגת ניצב משנה ומעלה שנקבע לעניין זה על ידי ראש אגף החקירות והמודיעין של משטרת ישראל (בחוק זה – ראש אגף החקירות והמודיעין), או לראש מחלקה בשירות הביטחון הכללי שנקבע לעניין זה על ידי ראש אגף בשירות הביטחון הכללי.

(ב) לצורך תפיסת רחפן או טיסון מכוח סמכות תפיסה הנתונה לו על פי דין, רשאי שוטר מוסמך או עובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך לפעול בדרכים המנויות בסעיף 9(א)(1) עד (3), וכן לפעול בדרכים המנויות בסעיף 9(א)(5), והכל לשם מילוי תפקידו.

פרק ד': סמכויות

8. גילוי או זיהוי מערכת כטב"ם (א) לשם מילוי תפקידיו על פי דין רשאי גורם מוסמך ברשות מוסמכת לפעול לגילוי ולזיהוי מערכת כטב"ם באמצעות קליטת נתוני הטלמטריה ממערכת כטב"ם, בזמן אמת, לרבות באמצעות אחד מאלה –

(1) קליטת התקשורת שבין הכטב"ם לבין אמצעי ההפעלה, באמצעות מכשיר ;

(2) התקשרות או התחברות עם מערכת כטב"ם או על ידי הפעלתה.

(ב) הופעלה סמכות לפי סעיף קטן (א), ונקלט מידע שמקורו לא במערכת כטב"ם, או שאינו נתוני טלמטריה של מערכת כטב"ם (בסעיף זה – מידע עודף) - יפסיק הגורם המוסמך את קליטת המידע העודף מיד עם היוודע על איסופו, ימחק אותו, לאלתר, לא יפעיל סמכויות לפי פרק זה על בסיס המידע העודף, ולא יעשה שימוש בו. כל זאת, אלא אם היה המידע העודף דרוש באופן מיידי לצורך הצלת חיי אדם.

(ג) גורם מוסמך רשאי לפעול לגילוי ולזיהוי מערכת כטב"ם גם באמצעות קליטת תיעוד חזותי המצולם באמצעות הכטב"ם שנדרש לשם זיהוי מיקום הכטב"ם, ובלבד שלא ניתן לקבל את נתוני מיקום הכטב"ם בדרך אחרת.

(ד) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מחוקיות הפעלתן של מערכות לגילוי או לזיהוי בהתאם להוראות לפי חוק הטיס או לפי כל דין או של מערכות שאינן קולטות נתוני טלמטריה לפי סעיף קטן (א).

9. (א) לשם מימוש התכליות המנויות בסעיפים 4 עד 7 לפרק ג' ובהתאם לתנאים הקבועים בהם, רשאי גורם מוסמך להפעיל כנגד רחפן או טיסון את הסמכויות הבאות –

(1) לתת הוראה למפעיל רחפן או טיסון ;

(2) להגביל, לחסום או לשבש אותות או תדרים, בפעולה שאין בה משום הפעולות המנויות בפסקה (3) ;

(3) לבצע פעולות התערבות במערכת רחפן או טיסן החיוניות לצורך סיכול פעילותה, או לצורך הסטת רחפן או טיסן ממסלולו, אף ללא ידיעת המפעיל.

לעניין פסקה זו – "פעולות התערבות במערכת רחפן או טיסן" – לרבות פעולות מחיקה, שינוי או שיבוש של חומר מחשב או הפרעה לשימוש בו, לרבות באמצעות חדירה למערכת רחפן או טיסן באמצעות התקשרות או התחברות עם מערכת רחפן או טיסן או באמצעות הפעלתה לשם כך, או באמצעות קליטת התקשורת שבין רחפן או טיסן לבין אמצעי ההפעלה באמצעות מכשיר, בזמן אמת, למעט תוכן ;

(4) לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי ההפעלה ;

(5) לעשות שימוש בכוח סביר כלפי מערכת רחפן או טיסן שתכליתו לפגוע בה או להשמדה, בתנאי שהופעלו הסמכויות המפורטות בפסקאות (1)-(3) ונמשכה העילה להפעלת הסמכות מכוח סעיפים 4 עד 7 לפי העניין, או שלא התאפשר בנסיבות העניין לפעול בדרכים המנויות בפסקאות אלה ;

(6) לקבל תיעוד חזותי מרחפן או טיסן, בזמן אמת, בלא צו של בית משפט.

(ב) לא יופעלו סמכויות לפי סעיפים (א)(2)-(6), אם קיים חשש שרחפן או טיסן נושא אדם.

לשם ביצוע פעולות אבטחה כאמור בסעיף 3(א) לחוק להסדרת הביטחון, יהיו נתונות לממונה ביטחון בגוף המנוי בטור א' לתוספת השנייה לחוק (להלן: "גוף מונחה"), נוסף על הסמכויות המנויות בסעיף 3(א) לחוק להסדרת הביטחון גם סמכויות לפי חוק זה המנויות בטור ב' לתוספת, לעניין אותו גוף מונחה. לא יפעיל ממונה ביטחון סמכויות לפי חוק זה, אלא אם כן הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי טור ב' לתוספת השנייה, כפי שהורה הקצין המוסמך כהגדרתו בסעיף 1 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים.

הפעלת סמכויות על 10.
ידי גוף מונחה

הוראות לעניין
שחרור רחפן או
טיסן שנתפס

11.

(א) נתפס רחפן או טיסן או אמצעי הפעלה על ידי גורם מוסמך ברשות מוסמכת מכוח סעיף 9(א)(4), ולא קיימת עוד תכלית לפי פרק ג' לתפיסה כאמור, הרשות המוסמכת תמסור הודעה למי שהרחפן או הטיסן או אמצעי ההפעלה נתפסו ממנו או לבעלים ככל שזהותם ידועה, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-24 שעות מעת שנתפסו או מעת שחדלה להתקיים התכלית להפעלת הסמכות, ככל שלא נקבעה הוראה מפורשת אחרת החלה לעניין זה בחוק אחר. לעניין זה יחולו הוראות סעיף 29(ב), (ד) ו-(ה) לחוק המעצרים, בשינויים המחוייבים; לעניין סעיף זה, "בעלים" – "בעלים רשום" כהגדרתו בתקנות הטיס (הפעלת מערכת כטב"ם קטן), התשפ"ד-2024, או כהגדרתו בתקנות הטיס (הפעלת טיסן), תשפ"ד - 2024, לפי העניין;

(ב) נמסרה הודעה כאמור בסעיף קטן (א) לאדם, רשאי הוא לפנות לרשות המוסמכת, וזו תפעל להשבת הרחפן או הטיסן או אמצעי ההפעלה לרשותו. לעניין זה יחולו הוראות סעיף 42 לפקודת סדר הדין הפלילי. בהיעדר הוראה אחרת בחוק זה, יחולו הוראות פקודת סדר הדין הפלילי;

(ג) הקצין המוסמך רשאי להאריך את תוקפה של התפיסה, בשלושים יום לכל היותר, ובלבד שנדרש להאריך את תוקפה של התפיסה לתכלית מכוחה נתפס הרחפן או הטיסן או אמצעי ההפעלה לכתחילה, ולאחר שניתנה למי שעלול להיפגע הזדמנות לטעון טענותיו לפי פסקה (ה), ככל שידועה זהותו או לבעלים ככל שזהותו ידועה;

(ד) הקצין המוסמך ימסור הודעה, למי שהרחפן או הטיסן או אמצעי ההפעלה נתפסו ממנו, או לבעלים, ככל שזהותם ידועה, בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום תקופת ההארכה כאמור בפסקה (ג); בתקופה האמורה רשאי הקצין המוסמך לפנות לבית משפט השלום בבקשה שיורה כיצד לפעול בעניין מכשיר שנתפס כדי להשיג את התכלית לשמה נתפס הרחפן או הטיסן;

(ה) הארכת התפיסה לפי פסקה (ג), תיעשה לאחר שנתן הקצין המוסמך, למי שעלול להיפגע מהארכת התפיסה, הזדמנות לטעון טענותיו לפניו, והודיע לו כי באפשרותו לטעון את טענותיו לפני הקצין המוסמך;

(ו) על החלטה של הקצין המוסמך לפי סעיף זה ניתן לערער לבית משפט השלום;

(ז) נתפסו הרחפן או הטיסן ואמצעי הפעלה, כאמור בסעיף 9(א)(4), ויש יסוד סביר להניח כי ברחפן או בטיסן ובאמצעי ההפעלה נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה. יחולו בעניינו של התפוס הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי בשינויים המחוייבים.

הכרזה על מרחב
12. אווירי סגור לטיסת
כטב"ם על-ידי
משטרת ישראל

(א) מפקד מחוז במשטרה, או קצין בכיר שהוסמך על ידו (להלן: "מפקד המחוז") רשאי, ככל הניתן לאחר התייעצות עם המנהל ולאחר ששקל את הפגיעה הנגזרת באינטרסים ציבוריים אחרים, להורות על אזור מוגדר במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל יהיה סגור לטיסת כטב"ם (להלן בסעיף זה: "הוראה" ו-"אזור סגור לטיסה") למשך תקופה שלא תעלה על 72 שעות ממועד שהורה, אם שוכנע כי הדבר נדרש באופן מיידי בשל קיומו של אחד מאלה:

(1) חשש ממשי שבאותו אזור מתבצעת, או עלולה להתבצע, בטווח הזמן המיידי, פעילות המסכנת את ביטחון הציבור באמצעות כטב"ם, ובכלל זה: פעילות חבלנית עוינת, פעילות פלילית חמורה, או פעילות אחרת המסכנת את ביטחון הציבור;

(2) פעילות מבצעית של המשטרה שמתבצעת או שצפויה להתבצע בטווח הזמן המיידי ושהטסת כטב"ם בעת התרחשותה עלולה לסכל או לסכן אותה, את המשתתפים בה או את הציבור.

(ב) הוראה כאמור תיכנס לתוקף עם פרסומה בפרסומי המידע התעופתי של ישראל, כאמור בפסקה (ד), ובכלל זה ייקבעו סוג התנאים וההגבלות שיחולו על אזור הסגור כאמור בסעיף זה.

(ג) עם מתן הוראה יפנה מפקד המחוז למנהל באופן מיידי בבקשה להורות כי אותו איזור יהיה איזור אסור לטיסת כטב"ם.

(ד) מפקד המחוז ימסור את ההוראה לרשות שדות התעופה באופן מיידי לצורך פרסומה בשירותי המידע התעופתי של ישראל כהגדרתם בחוק הטיס, ורשות שדות התעופה תפרסמה בסמוך ככל הניתן לקבלתה.

(ה) הורה המנהל על האיזור כאזור אסור לטיסת כטב"ם בתוך תקופת תוקפה של ההוראה כאמור בסעיף 12(ב), תפקע ההוראה.

(ו) חלפו 72 שעות ממועד תחילת תוקפה של ההוראה, ונמשך הצורך באיסור טיסת כטב"מ במרחב האווירי האמור מהטעמים האמורים בסעיף קטן (א)(1), רשאי מפקד המחוז להאריך את תקופת ההוראה עד לתקופה של שבוע (להלן: "התקופה המרבית"), באישור מפכ"ל המשטרה ובהתייעצות עם המנהל.

(ז) ממשקי העבודה בין משטרת ישראל והמנהל, וסוג התנאים וההגבלות שיחולו על האזור הסגור ייקבעו בנהלים שיוסכמו בין משטרת ישראל לבין המנהל, ובמידת הצורך בהתייעצות גם עם רשות שדות התעופה ועם צבא ההגנה לישראל.

פרק ה': הוראות כלליות

13. אישור התאמת אמצעים טכנולוגיים לסמכויות (א) האמצעים המשמשים להפעלת הסמכויות המפורטות בסעיפים 8 ו-9, יאושרו על ידי גורם קובע ברשות מוסמכת.

(ב) אין בהוראות חוק זה לעניין הפעלת האמצעים לביצוע הפעולות המפורטות בסעיפים 8 ו-9, כדי לגרוע מהוראות פקודת הטלגרף.

שימוש בסמכויות – 14. (א) השימוש בסמכויות לפי חוק זה יהא לתכליות המפורטות בפרקים ג' וד' לחוק, וייעשה באופן שאין בו כדי לפגוע בזכויותיו של אדם במידה העולה על הנדרש לצורך מניעת הסכנה, וכן תוך שימוש בסמכות שפגיעתה פחותה.

(ב) גורם קובע ברשות מוסמכת יקבע נהלים פנימיים לעניין הפעלת סמכויות לפי חוק זה.

(ג) הגורמים הקובעים ברשויות מוסמכות יקבעו בנוהל כללים לתיאום הפעלת סמכויות לפי חוק זה במרחב התעופתי האזרחי בישראל בין הרשויות המוסמכות, עם צבא ההגנה לישראל, וכן עם רשות שדות התעופה ורשות התעופה האזרחית.

(ד) לא יופעלו סמכויות לפי חוק זה אלא אם נקבעו הנהלים כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

(ה) לא יוסמך גורם מוסמך להפעלת סמכויות לפי חוק זה, אלא אם כן הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיפים 8 ו-9 לפי חוק זה, כפי שהורה ראש הרשות המוסמכת.

תיעוד 15. גורם מוסמך יתעד בכתב פעולות שבוצעו לפי סעיף 9(2)-(6) לחוק. התיעוד יועבר לגורם הקובע ברשות המוסמכת.

16. דיווח – הוראת שעה (בתקופה של שנה ממועד תחילת תוקפו של החוק)
- ראש רשות מוסמכת, ידווח אחת לחצי שנה, ליועצת המשפטית לממשלה ולכנסת על כלל הפעולות שבוצעו לפי סעיפים 9(2)-(6), בגוף עליו הוא אמון. דיווח על סמכויות שהופעלו על ידי גוף מונחה כאמור בסעיף 10 לחוק ייעשו על ידי הרשות המוסמכת שפעילות הגוף המונחה היא בתחום אחריותה בהתאם לחוק להסדרת הביטחון.
17. דיווח – הוראת קבע
- ראש רשות מוסמכת ידווח אחת לשנה, ליועצת המשפטית לממשלה ולכנסת על כלל הפעולות שבוצעו לפי סעיפים 9(2)-(6), בגוף עליו הוא אמון. דיווח על סמכויות שהופעלו על ידי גוף מונחה כאמור בסעיף 10 לחוק ייעשו על ידי הרשות המוסמכת שפעילות הגוף המונחה היא בתחום אחריותה בהתאם לחוק להסדרת הביטחון.
18. שמירת מידע שהתקבל מהפעלת סמכויות לפי החוק
- (א) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 8(ב), מידע שהתקבל כתוצאה מהפעלת הסמכויות על פי סעיפים 8 ו-9 לחוק על ידי גורם מוסמך ברשות מוסמכת, יישמר במערכות הרשות המוסמכת בהתאם להוראות אלה:
- (1) בדרך שתבטיח הגנה מפני דליפת מידע מהמאגר, גישה לא מורשית או חדירה אליו, וכן מפני העברה, חשיפה, מחיקה, שימוש, שינוי או העתקה בלא רשות כדין;
- (2) בדרך שתמנע שימוש בו בניגוד להוראות לפי סעיף זה;
- (3) בדרך שתבטיח הגנה על פרטיותו של מי שהמידע כאמור מתייחס אליו.
- (ב) פעולות המבוצעות במידע יתועדו באופן שיאפשר פיקוח ובקרה על אופן השימוש במידע ועל זהות המשתמשים בו.
- (ג) מידע שנאגר במערכות הרשות המוסמכת יישמר לפרק זמן אשר לא יעלה על שנתיים; ואולם בחלוף שישה חודשים לכל היותר, יופרד מידע כאמור ממידע אחר שנאגר במערכת ויחולו לגבי השימוש בו הוראות סעיף 18(ה).
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ד), מידע שהוא תיעוד חזותי יישמר לפרק זמן אשר לא יעלה על חצי שנה.
- (ה) רשות מוסמכת רשאית לעשות שימוש במידע שנאגר במערכת לאחת מהמטרות הבאות לשם מילוי תפקידיה וייעודה על פי דין:
- (1) לשם הצלת חיי אדם או הגנה עליהם;
- (2) לשם גילוי עבירות, חקירתן או מניעתן, וכן לשם הליך פלילי בעניין עבירה כאמור;

(3) לשם גילוי עבריינים והעמדתם לדין ;

(4) לשם חילוט רכוש על פי דין ;

(5) לשם מחקר בקשר למטרות האמורות בפסקאות (1) עד (4), ובלבד שאינו כולל פרטים מזהים של אדם, ולא ייעשה זיהוי בפועל של אדם.

(6) לשם שמירה על ביטחון המדינה.

(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ה), שימוש במידע שהופרד לפי הוראת סעיף 18(ג) ייעשה רק אם הגורם הקובע נתן אישור לכך, ולשם השגת מטרה מהמטרות שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ה) בהתייחס לעבירות פשע בלבד.

(ז) אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מההוראות לפי כל דין לעניין החזקה, שמירה, העמדה לעיון או כל שימוש אחר בחומר חקירה כמשמעותו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, בחומר מודיעין שנאסף או נרשם בידי רשות מודיעין כהגדרתה בסעיף האמור, או בראיות המוגשות, במסגרת ההליך הפלילי, לבית משפט או לבית דין צבאי.

(ח) הוראות נוספות לעניין שמירת המידע ייקבעו בנהלי הרשות המוסמכת.

(ט) הוראות סעיף זה לא יחולו על מידע שאינו מידע אישי כהגדרתו בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981.

הוראות כלליות 19. בחוק זה –

(1) קליטת התקשורת שבין כטב"ם לבין אמצעי הפעלה לתכלית של גילוי או זיהוי כטב"ם, לא תחשב להאזנת סתר על פי חוק האזנת סתר ;

(2) התקשרות או התחברות עם מערכת כטב"ם או הפעלתה לשם קבלת נתונים לא תחשב לחדירה לחומר מחשב לפי חוק המחשבים, להאזנת סתר לפי חוק האזנת סתר, לחיפוש לפי סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי, או לחיפוש סמוי ;

(3) פעולות התערבות במערכת רחפן או טיסן לא ייחשבו פעולות אסורות בתוכנה לפי סעיפים 6(א) ו-6(א)2 לחוק המחשבים.

שמירת דינים 20. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות לרשות המוסמכת, ולצבא ההגנה לישראל לפי כל דין.

תוקף 21. חוק זה יעמוד בתוקפו 5 שנים מיום פרסומו.

- ביצוע ותקנות 22. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהסכמת השר הממונה על הרשות המוסמכת הנוגעת בדבר ובאישור ועדת חוץ וביטחון של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
- שינוי התוספת 23. השר, באישור הוועדה, רשאי, בצו, לשנות את התוספות בהסכמת שר הביטחון. לעניין שינוי התוספת השנייה, גם בהסכמה השר הממונה על הרשות המוסמכת הממונה על הגוף שיוסף לתוספת, לפי העניין.

תוספת ראשונה

(סעיף 1)

"טיסן" – כטב"ם מסוג כלי טיס ממונע בלתי מאויש, שאינו רחפן ונע במהירות של עד 60 קשר, וכל רכיב אחר המחובר אל הטיסן או מותקן על גביו.

"רחפן" – כטב"ם מסוג כלי טיס רב להב (הכולל שלושה להבים ומעלה), ללא כנפיים, שיכול לעבור בין עצירה מלאה באוויר לבין טיסה בקו ישר, עם מנועים המסוגלים לפעול באותו מישור, וכל רכיב אחר המחובר אל הרחפן, או המותקן על גביו.

תוספת שנייה

(סעיף 10)

הפעלת סמכויות על ידי גוף מונחה

טור א' הגוף המונחה	טור ב' הסמכויות שיוקנו לפי חוק זה

דברי הסבר

כללי

בשנים האחרונות ישנה עליה משמעותית ומתמשכת בשימוש בכלי טיס בלתי מאוישים (להלן: "כטב"מים"). לנוכח ההתפתחויות הטכנולוגיות, זמינותם, עלותם הנמוכה יחסית ודיוק יכולת הניווט שלהם, הפכו הכטב"מים לכלי נפוץ במיוחד שניתן לעשות בו שימוש למגוון רחב של תכליות בשוק האזרחי – החל ממסחר והובלה, המשך בצילום אירועים וכלה בפעילויות פנאי. על פי ההערכות מספר הכלים הפעילים בישראל בשנת 2026 הוא כעשרות אלפים כטב"מים וטיסנים המשמשים לפנאי, צילום, חקלאות ותעשייה ולפי ההערכות המקצועיות כמות זו צפויה עוד לגדול.

גופי הביטחון בישראל עושים כיום גם הם שימוש בכטב"מים, ומבצעים באמצעותם, כחלק ממילוי תפקידם, משימות רבות שתכליתן להגן על שלום הציבור וביטחונו, ועל ביטחון המדינה. כך למשל, משטרת ישראל מפעילה כטב"מים בין השאר לצרכי אכיפת חוק, גילוי עבריינים, תיעוד ביצוע עבירות, אירועי הפרות סדר ואירועים המוניים אחרים, לאיתור נעדרים ומשימות משטרתיות נוספות. כמו כן, צבא ההגנה לישראל (להלן: "צה"ל") עושה שימוש נרחב בכטב"מים על מנת להגן על שטחי המדינה מפני חדירות עוינות ומשתמש בכטב"מים לביצוע מגוון משימותיו.

לצד ריבוי התועלות החברתיות המתאפשרות מהשימוש בכטב"מים, שימוש זה נושא עימו גם איזמים חמורים לשלום הציבור וביטחונו ולביטחון המדינה. ארגוני טרור וגורמי פשיעה עושים שימוש בכטב"מים לצורך איסוף מודיעין, העברה והברחה של חפצים וחומרים שונים (לרבות סמים מסוכנים וכלי נשק), ועשיית שימוש בהם להטלת חימוש. כמו כן, בשנים האחרונות ישנם ניסיונות חדירה רבים של כטב"מים ממדינות אויב לישראל, שחלקם אף צלחו והביאו לפגיעה בחיי אדם. נוסף על כך, תועדו ניסיונות רבים להעביר באמצעות כטב"מים טלפונים סלולריים, סמים מסוכנים ואמצעי לחימה לבתי הסוהר, נעשה שימוש בהם כדי לצלם ולאסוף מידע אודות אתרים רגישים שונים שהטסה בקרבתם אסורה, וכן כדי לצלם בשטחים פרטיים תוך פגיעה בפרטיות. יצוין כי אף בעצם ההטסה של כטב"מים מעל לאזורים מסויימים (ובהם אזורים מאוכלסים והומי אדם) קיים סיכון בטיחותי לציבור או לכלי טיס אחרים, למשל בכניסה לאזור שנאסר לטיסה או בהטסה בגובה האסור להטסה.

לנוכח מאפייניהם הייחודיים של הכטב"מים, קיים אתגר משמעותי בהתמודדות עם האיומים הנשקפים מהם. הכטב"מים מופעלים מרחוק, בדרך כלל באמצעות אות המשודר בתדר בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה שלו, לעיתים תוך הצפנה של התוכן המשודר. המפעיל מצוי על פי רוב במרחק רב מהכטב"ם. כמו כן, הפעלת הכטב"מים מערבת במקרים רבים בינה מלאכותית, חיישנים מתקדמים ותקשורת ארוכת טווח, והם כוללים מערכות ניווט מתקדמות, המאפשרות ביצוע של מגוון פעולות ללא מפעיל אנושי ובהיעדר הכוונה רציפה. הכטב"מים כוללים רכיבים המאפשרים תיעוד כגון מצלמות, וכן אפשרות לשאת משקל משמעותי. הם יכולים להגיע למהירות טיסה גבוהה, טווח רחב של גובה הטסה, ויש להם יכולות תמרון מתקדמות. המאפיינים האמורים, מקשים באופן ממשי על היכולת לזהות ולהתמודד במהירות הנדרשת עם כטב"מים המהווים איום, ובאופן שיסכל את פעילותם.

אל מול האיומים המתוארים, ולנוכח המאפיינים הייחודיים של הכטב"ם ואופן פעולתו, עולה כי היכולות המבצעיות הקיימות, כמו גם הסמכויות החוקיות לפעול כלפי איום כטב"ם באמצעים שונים, אינם נותנים מענה מספק להתמודדות עם האיום.

נוכח האתגרים האמורים, בדצמבר 2017 גובשה הצעת החלטה של וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי בנוגע להסדרת האחריות לטיפול באיום הרחפנים (החלטה ב/254) (להלן: "**החלטת הממשלה**").³ בהחלטה הוגדרה חלוקת האחריות בין גופי הביטחון השונים לעניין ההתמודדות עם איום כטב"מים. נוכח מאפייניו של כטב"ם, ודרך הפעלתו, חלק מן הפעולות הנדרשות לשם הגנה מפני איום כטב"ם, הן פעולות שלשם ביצוען נדרשת הסמכה מפורשת בחקיקה. תזכיר חוק זה נועד למלא חסר חקיקתי זה, ולאפשר בסיס משפטי רחב שייתן מענה לצורך המדינתי לפעול להתמודדות עם האיום ולמנוע סכנה לציבור ולביטחון המדינה.

הסמכויות שנדרש להפעיל להתמודדות עם איום הכטב"ם יש בהן כדי לפגוע בזכויות יסוד. כך למשל, השימוש במערכות לגילוי וזיהוי כטב"ם, או לקבלת מידע על אודותיו להפסקת האיום הנשקף ממנו, עשוי להביא לפגיעה בפרטיות של מפעיל הכטב"ם או צדדים שלישיים, פגיעה בזכויות קניין של בעלי הכטב"ם ככל שזה יתפס, יהרס או יושמד כליל, ואף סכנה לפגיעה בגוף מקרה בו מדובר ביירוט של כטב"ם נושא אמצעי לחימה. בנוסף, בשל מאפייניו, לשם התמודדות עם איום הנשקף מכטב"ם בדרך של זיהוי הכטב"ם וסיכול פעילותו, נדרש לעשות שימוש, בין השאר, במערכות שפעילותן מוסדרת באופן מפורש ומוגבל בדין הקיים. מדובר במערכות המפענחות תוכן תקשורת ייחודי בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה וכן במערכות המבצעות התקשרות או התחברות עם מערכת הכטב"ם. בדין הקיים פעילות כאמור עשויה לעלות כדי האזנת סתר לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט – 1979 (**להלן**: "חוק האזנת סתר") וכן חדירה לחומר מחשב, כהגדרתה בחוק המחשבים, התשנ"ה – 1995 (**להלן**: "חוק המחשבים"), מוגבלת לתנאים הקבועים בחוקים אלה להפעלת הסמכות, ומחייבת הסמכה מפורשת. נוכח האמור, כמו גם היותו של איום הכטב"מים ייחודי במובן זה שהוא נועד למנוע איומים שנשקפים מהאוויר, שמחייבים הפעלת סמכות מיידית באופן שאינו סובל דיחוי או פניה לבית משפט - יש צורך בהסמכה מפורשת בחקיקה.

הסמכויות הנתונות כיום לגופי הביטחון, אינן נותנות מענה משפטי מספק כנדרש להתמודדות עם האתגרים הייחודיים בהגנה מפני איום הכטב"מים, וקיים חוסר בהסדרה ספציפית של הסמכויות לפעול כלפי האיום, דבר המביא בין השאר לשחיקת הסמכויות הכלליות.

להשלמת תמונת הרקע יצויין כי בכל הנוגע לבטיחות ההפעלה, ישנה הסדרה של תחום הכטב"מים בדין הקיים. כך, חוק הטיס התשע"א-2011 (**להלן**: "**חוק הטיס**"), קובע את המסגרת לאסדרת התעופה האזרחית ובטיחותה. החוק מסדיר את העיסוק של כלל הגורמים הפועלים בתחום התעופה האזרחית, ובכלל זה רישוי "גופים" - של יצרני כלי טיס, של חברות תעופה, ועוד. בהיות הכטב"מים "כלי טיס" או "כלי רחיפה"⁴ לפי החוק האמור, הרי שהפעלתם מאוסדרת אף היא בהוראות לפיו. בהקשר זה יצוין כי מכוח חוק הטיס, נקבעו שני קבצים ייעודיים של תקנות שנועדו להסדיר את הרישוי האישי, את הרישום ואת ההפעלה של כטב"מים בעלי מאפיינים מסוימים: תקנות הטיס (הפעלת מערכת כטב"ם קטן), התשפ"ד-2024, המסדירות רישום והטסת כטב"ם קטן (קרי, כזה שמסתו המירבית המורשית להמראה קטנה מ-25 ק"ג) בהפעלה כללית או בהפעלה מסחרית (קרי, שלא למטרות פנאי וספורט). תקנות אלו יוצרות משטר רגולטורי ייחודי ומקל ביחס לכלי טיס מאוישים וביחס לכלי טיס בלתי מאוישים שהמסה

³ החלטת וועדת שרים לענייני ביטחון לאומי בנושא "הסדרת האחריות לטיפול באיום הרחפנים" מיום ה-24 לדצמבר 2017 (254/ב).

⁴ יצוין כי לצרכי אסדרת בטיחות התעופה האזרחית מבחין חוק הטיס בין עצם ממונע נהוג רדיו שאינו מאויש המשמש למטרות פנאי או ספורט, שלפי החוק האמור הוא "טיסן" שנמנע על כלי הרחיפה, לבין עצם כאמור המשמש להפעלה כללית או להפעלה מסחרית (כהגדרתו בחוק הטיס), שהוא "כלי טיס".

המירבית שלהם המורשית להמראה היא 25 ק"ג או יותר. משטר זה מחייב רישום וסימון של כלי הטיס, קבלת רישיון למטיס המבוסס על מבחני ידע, ועמידה בכללי בטיחות והגבלות אזורי טיסה. כמו כן תקנות הטיס (הפעלת טיסן), תשפ"ד-2024, מסדירות הטסת "טיסן" למטרות פנאי או ספורט. בהיותו חוק הטיס חוק שתכליתו הסדרת התעופה האזרחית ובטיחותה, הוא אינו כולל, מטבע הדברים, הסדרה של סמכויות גורמי הביטחון לפעול כלפי איום פלילי או ביטחוני הנשקף מכטב"ם, במסגרת מילוי תפקידיהם להגנת שלום הציבור וביטחונו, בטחון המדינה ולתכליות נוספות.

תזכיר החוק נועד להוות חקיקת מסגרת כוללת להסדרה והקנייה של סמכויות אכיפה מסוימות וייעודיות כלפי כלי טיס בלתי מאוישים בעלי מאפיינים מוגדרים. מוצע כי סמכויות אלה יוקנו לגופי הבטחון המנויים בתזכיר החוק – המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים, הממונה על הביטחון במערכת הביטחון, משטרת ישראל, שירות הביטחון הכללי, שירות בתי הסוהר ומשמר הכנסת (להלן: **"הרשויות המוסמכות"**). רשימת הרשויות המוסמכות המנויות בתזכיר החוק, וחלוקת האחריות ביניהן להתמודדות עם האיום מבוססת על החלוקה שנקבעה בהחלטת ממשלה. כיום, פועל צה"ל להתמודדות עם איום הכטב"מים שבתחומי אחריותו מכוח סמכויותיו הכלליות הקבועות בדין. צה"ל אינו נכלל בשלב זה ברשימת הגופים הביטחוניים שסמכויותיו מוסדרות בתזכיר החוק, ומוצע להבהיר בתזכיר החוק כי אין בו כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות כיום לצה"ל לפי כל דין. בהמשך הליכי החקיקה תיערך בחינה של הצורך בהקנייה והסדרה של הסמכויות בתזכיר החוק גם לעניין פעולותיו של צה"ל להתמודדות עם איום כטב"ם. בתזכיר החוק מוקנות סמכויות לרשויות המוסמכות, בהתאם לתפיסה לפיה משטרת ישראל אחראית לפעול כלפי האיום הנשקף מכטב"ם במרחב האווירי של מדינת ישראל מתוקף אחריותה לקיום הסדר הציבורי ושמירת ביטחון הנפש והרכוש, והרשויות המוסמכות אחרות, אחראיות להגנה מפני האיום הנשקף מכטב"מים למתקנים המצויים באחריותן, ועל פעילותן למימוש ייעודם על פי כל דין.

נוסף על הסדרה והקנייה של סמכויות לרשויות המוסמכות, מוצע לקבוע בתזכיר החוק את המסגרת שתאפשר לכלול בעתיד גם גופים נוספים שיוכלו להפעיל את הסמכויות הקבועות בו. על פי המוצע, הגופים שהכללתם תתאפשר יהיו גופים המונחים על ידי הרשויות המוסמכות, לפי החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998 (להלן: **"החוק להסדרת הביטחון"**), בהתאם להחלטה פרטנית בעניין זהות הגופים והסוג הסמכויות שיוקנו להם, וזאת לאחר שתושלם עבודת המטה המקצועית הנדרשת בעניין זה.

רחפנים הם סוג אחד של כטב"מים רבים אחרים. באופן ייחודי, הרחפנים חולקים מרחב אווירי עם סוגים שונים של כטב"מים, השונים מהם בגודלם ובמשקלם, ובשל כך מהווים אתגר משמעותי יותר לגילוי במערכות הצבא. לאור האמור, ובשל הצורך בהתמודדות שונה עם האיום שנשקף מהרחפנים לעומת האיום הנשקף מיתר הכטב"מים, החלטת הממשלה ב/254 התייחסה באופן פרטני לכלי טיס מסוג רחפן. כיום צה"ל מתמודד באופן בלעדי עם יתר סוגי הכטב"מים, ולא קיים פער הדורש את שינוי המצב האמור. לאור ההבחנות שצוינו לעיל בין רחפנים לכטב"מים אחרים, וההיצמדות של החלטת הממשלה לכלי טיס מסוג רחפן בלבד – מוצע להגדיר סוגים מסויימים של כטב"מים – "רחפן" ו"טיסן", שכלפיהם לרשות המוסמכת תהיה סמכות לפעול כלפי כטב"ם מסוג טיסן ורחפן בלבד בכל הנוגע לפעולות לסיכול האיום, ובהן פעולות שיבוש, הסטה, תפיסה השמדה וכיוצא בכך. עם זאת לעניין הסמכויות המקדימות לפעולות

הסיכול, שעניינן גילוי וזיהוי כטב"ם וכן לעניין הגישה למערכת תמונת השמיים, מוצע שאלו יחולו לעניין הגדרת כטב"ם הרחבה, מבלי לצמצמה לרחפן או טיסן בלבד. זאת, על מנת שתיתן לרשויות המוסמכות התמונה הרחבה הנדרשת לצורך זיהוי האיום וקבלת החלטה בדבר סיכולו.

תזכיר החוק כולל שלושה סוגים של סמכויות שיוקנו לרשות המוסמכת: קבלת מידע ממערכת שתרכז ותציג מידע בדבר הטסת כטב"מים, סמכות לפעול לגילוי ולזיהוי כטב"מים, וכן סמכות לביצוע פעולות לסיכול האיום הנשק מכטב"ם, כמפורט:

4. **הקמה והפעלת מערכת תמונת שמיים:** סעיפים 2 ו-3 לתזכיר החוק, מסדירים את הקמתו והפעלתו של מערך לאומי שינוהל על-ידי צה"ל וירכו מידע בדבר הטסת כטב"מים (להלן: "מערכת תמונת שמיים"), וכן את העברת המידע אל מערכת תמונת השמיים, והצגתו לרשויות המוסמכות. כל זאת, בהתאמה ובהלימה לכללי הסיווג והמידור של צה"ל ושל הרשויות המוסמכות.

5. **סמכות לפעול לגילוי וזיהוי כטב"ם:** סעיף 8 לתזכיר החוק, קובע סמכות לפעול לגילוי וזיהוי כטב"ם במרחב האווירי (סעיף 8). הסמכות לפעול לגילוי ולזיהוי היא הסמכות הבסיסית והמקדמית, המאפשרת לקבל נתונים ביחס לכל כטב"ם, לצורך הבחנה בין כטב"ם מזוהה ולגטימי, לבין כטב"ם המהווה איום. הנתונים המתקבלים במסגרת זו, יסייעו בגיבוש ועדכון מערכת תמונת השמיים, וכן יהוו את הבסיס להפעלת הסמכויות לסיכול הקבועות בעילות השונות להפעלת הסמכות.

6. **סמכויות לסיכול האיום הנשקף מכטב"ם:** בסעיפים 4 עד 7 לתזכיר החוק, קבועות התכליות והעילות להפעלת הסמכויות לסיכול איום רחפן או טיסן: סעיף 4 קובע סמכות לפעול לאבטחת מתקנים ופעילות של גוף ביטחוני; סעיף 5 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול להגנת שלום הציבור וביטחונו או ביטחון המדינה; סעיף 6 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול למניעת כניסת רחפן או טיסן לאזור אסור לטיסה; וכן, סעיף 7 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול סמכות לגילוי עבירה פלילית המבוצעת ברחפן או טיסן או באמצעותם, חקירתה או מניעתה.

יוער כי תזכיר החוק המוצע נועד בעיקרו לתכליות מניעתיות וסיכוליות במובן של צורך בהפעלת סמכות מיידית על מנת למנוע סכנה או איום הנשקפים לשלום הציבור וביטחונו ולביטחון המדינה. בהתאם לכך מאופיינות הסמכויות המוקנות בו ותנאיהן, שכן זו הצדקה העיקרית להקניית סמכויות אלה.

עוד יוער, כי הפעלת הסמכויות השונות במסגרת כל אחת מן העילות, תיעשה בהתאם לתנאים להפעלת הסמכות הקבועים בסעיף. כמו כן, חלק מן העילות מותאמות לחלק מהרשויות המוסמכות בלבד. כך למשל, העילה שעניינה הפעלת סמכויות לשם הגנה על שלום הציבור וביטחונו או על ביטחון המדינה, מיועדת למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי, בהתאם לתפקידיהם על פי דין. כמו כן יוער כי ייתכנו נסיבות בהן מתקיימת במקביל יותר מעילה אחת להפעלת הסמכות לאותו הגוף, וכן ייתכנו נסיבות בהן לכמה גופים במקביל תקום הסמכות לפעול כלפי רחפן או טיסן המהווה איום. על כן, על הרשויות המוסמכות לקבוע נהלים מתואמים ובהם כללים להפעלת הסמכות בהתאם לתפיסת הפעלה מבצעית מתואמת.

בסעיף 9 לתזכיר החוק מפורטות הפעולות לסיכול האיום הנשקף מרחפן או טיסן, אשר יבוצעו בהתקיים התכליות והתנאים הקבועים בסעיפים 4 עד 7. פעולות אלה כוללות מתן הוראות למפעיל

הכלי, הגבלה חסימה ושיבוש אותו או תדירים, ביצוע פעולות התערבות במערכת הכלי, תפיסת הרחפן או הטיסן, השמדתו, וקבלת תיעוד חזותי מהרחפן או הטיסן. הפעולות השונות מנויות באופן מדורג, החל מפעולות שפגיעתן בזכויות הפרט מצומצמת וכלה בפעולות הכרוכות בפגיעה משמעותית יותר כמו סמכות ההשמדה והסמכות לקבלת תיעוד חזותי. המדרג האמור מקבל בחלקו ביטוי בהקניית הסמכות לביצוע הפעולות הפוגעניות יותר בהתקיים תנאים ברף מוחמר, ועליו לקבל ביטוי בשיקול הדעת ובחינת מאזן השיקולים שיופעל טרם הבחירה בביצוע פעולות אלה. עם זאת, יובהר כי לנוכח אופי פעילות הכטב"מים, האיום הנשקף והמערכות המשמשות לניטרולם, המעבר בין המדרגים השונים של הפעולות כמתואר לעיל, עשוי בנסיבות מסוימות להיות מהיר ביותר, ועל כן נקיטה באמצעים המצויים במדרג מסוים אינה מחייבת בהכרח נקיטה באמצעים שבמדרג קודם.

נוסף על הסמכויות והתכליות להפעלתן כמתואר לעיל, מוצע לקבוע בתזכיר החוק, בסעיף 11, הוראות לעניין שחרור רחפן או טיסן שנתפסו במסגרת הפעלת הסמכויות המפורטות בתזכיר החוק. עוד מוצע לקבוע, בסעיף 12, סמכות למשטרת ישראל להכריז על מרחב אווירי סגור לטיסת כטב"ם, שכניסה אליו תקים עילה לפעול כלפי רחפן או טיסן. עוד קבועים בתזכיר החוק חובת תיעוד הפעלת הסמכויות, חובות דיווח לכנסת וליועצת המשפטית לממשלה על הפעלת הסמכויות, וכן הוראות לעניין שמירת המידע שהתקבל מהפעלת הסמכויות לפי החוק, והשימושים שניתן יהיה לעשות בו.

לבסוף, מוצע לקבוע כי החוק ייקבע כהוראת שעה לתקופה של חמש שנים. זאת מתוך הכרה באופיים התקדימי של ההסדרים והסמכויות המוצעים בתזכיר החוק, ולנוכח אופיו של התחום, המאופיין בקצב מהיר של התפתחויות טכנולוגיות, ובהתפתחות מורכבות האיומים. בסיום התקופה, יבחנו ההסדרים בחוק לאור הניסיון שהצטבר בהפעלתו, ובהתאם לכך יוחלט האם נכון להמשיך עם הסדר זה כהוראת קבע, והאם נדרש לערוך בו שינויים. כמו כן, עיגון ההסדר כהוראת השעה יאפשר איסוף נתונים מפורטים לגבי הפעלת הסמכויות השונות בידי הרשויות המוסמכות, כמו גם בחינת הצורך והיישום של הקניית סמכויות לגופים המונחים.

סעיף 1 – הגדרות

להגדרה "אזור אסור לטיסת כטב"ם" – מוצע לאמץ הגדרה המבוססת על הוראות חוק הטיס, בעניין אזור במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שמנהל רשות התעופה האזרחית (להלן: **"רת"א"**) הורה לגביו כי הוא מוגבל או אסור לטיסה לכטב"ם או שיחידת נת"א שהורשתה לכך הורתה לגביו כי הוא מוגבל או אסור לטיסה לכטב"ם כאמור.

להגדרה "אזור אסור לטיסת כטב"ם לצרכי רשות מוסמכת" – מוצע להגדיר אזור האסור לטיסת כטב"ם לצרכי רשות מוסמכת כאזור אסור לטיסת כטב"ם שנקבע, *לבקשת* הגורם הקובע ברשות מוסמכת כדי למנוע סכנה למימוש ייעודה ותפקידה. יובהר כי מדובר באזור אסור לטיסה שנקבע על ידי מנהל רת"א בהתאם למנגנון הקיים הקבוע בחוק הטיס, ובהתאם להוראות חוק הטיס. ביטוי לכך שמדובר באזור אסור לטיסה לצרכי רשות מוסמכת מסוימת, יהיה בחלק מן המקרים בשיוך של אותו אזור לאותה רשות מוסמכת בפרסום המידע התעופתי (להלן: **"פמ"ת"**).

להגדרה "גורם מוסמך ברשות מוסמכת" – מוצע להגדיר גורם ברשות המוסמכת שיורשה להפעיל את הסמכויות המנויות בסעיפים 8 ו-9 לתזכיר החוק, לאחר שקיבל הכשרה מתאימה לעניין זה, כפי שהורה

ראש הרשות המוסמכת, כאמור בסעיף 14(ה) לתזכיר החוק.

להגדרה "גורם קובע ברשות מוסמכת" – לפי סעיפים 13(א) ו-14(ב) לתזכיר החוק, הגורם הקובע ברשות מוסמכת הוא הגורם המוסמך לאשר את האמצעים להפעלת הסמכויות המנויות בסעיפים 8 ו-9 לתזכיר החוק וכן לקבוע נהלים לעניין הפעלת הסמכויות האמורות. הסמכת הגורם הקובע לעניינים אלה מבטאת את התפיסה לפיה בשל מורכבות הסמכויות ותקדימיותן המשפטית, כמו גם הנזק האגבי שעשוי להיגרם מהשימוש בהן, נכון כי גורם יחיד ובכיר יהיה אחראי להתוות את אופן הפעלת הסמכויות ולאשר את האמצעים שישמשו להפעלתן.

להגדרה "גילוי" ולהגדרה "זיהוי"

בסעיף 8 לתזכיר החוק, מוצע לקבוע כי לשם מילוי תפקידיו על פי דין, יהיה רשאי גורם מוסמך ברשות מוסמכת לפעול לגילוי ולזיהוי מערכת כטב"ם באמצעות קליטת נתוני טלמטריה ממערכת כטב"ם, בזמן אמת, לרבות באמצעות קליטת התקשורת שבין הכטב"ם לבין אמצעי ההפעלה, באמצעות מכשיר, ובאמצעות התקשורת או התחברות עם מערכת כטב"ם או על ידי הפעלתה. מוצע להגדיר את פעולות ה"גילוי" וה"זיהוי" על מנת ליצוק תוכן לתכלית הפעלת הסמכות באופן שיגדר ויגביל אותה.

להגדרה "גילוי" – מוצע להגדיר גילוי כיכולת לקבוע כי עצם הנמצא באוויר הנו כטב"ם וכן היכולת לקבוע את מיקום הכטב"ם או את מיקום אמצעי ההפעלה שלו. לעניין היכולת לקבוע כי מדובר בכטב"ם, מתייחסת ההגדרה לכל עצם המצוי באוויר – באופן רחב, על מנת לאפשר לקבוע שמדובר בכטב"ם מתוך כלים אלה. עם זאת, התכלית הקבועה בסעיף 8 לחוק, נוגעת לזיהוי וגילוי של מערכת כטב"ם ויש בכך בכדי למקד ולצמצם את הפעלת הסמכות כך שתופנה לקליטת מערכות כטב"ם, כך שקליטת נתונים ממערכות אחרות, גם אם תיעשה, תהיה בשולי הפעילות. לעניין היכולת לקבוע את מיקום אמצעי ההפעלה, יובהר כי לא ניתן כיום לאתר את מיקום מפעיל הכטב"ם בנפרד מאיתור מיקומו של אמצעי ההפעלה. עם זאת, מיקומו של אמצעי ההפעלה עשוי להוות אינדיקציה למיקומו של המפעיל, ומכאן הזהירות הנדרשת באיסוף ושמירת מידע כאמור.

להגדרה "זיהוי" – מוצע להגדיר את היכולת לקבוע לגבי כטב"ם שהתגלה, כי מדובר בכטב"ם מסויים, על פי נתוני הזיהוי. נתוני זיהוי מוגדרים בתזכיר החוק תוך קביעת רשימה פתוחה של נתונים המאפשרים זיהוי של כטב"ם ככטב"ם מסויים.

להגדרה "המנהל" – מוצע לשאוב את ההגדרה מחוק הטיס, המגדירה "מנהל" כמנהל רת"א.

להגדרה "יחידת נת"א" – מוצע לשאוב את ההגדרה הקבועה בחוק הטיס לעניין ניהול תעבורה אווירית. שירותי ניהול התעבורה האווירית המסופקים כיום בידי מי שקיבל רישיון לכך מרשות התעופה האזרחית (היום: רשות שדות התעופה), והם כוללים – פיקוח ובקרה על התעבורה האווירית, מתן מידע תעופתי או אישור תוכניות טיסה.

להגדרה "כלי טיס" – מוצע להגדיר "כלי טיס" ככלי או מיתקן, שביכולתו להיתמך באטמוספירה מתגובות האוויר שאינן תגובות האוויר במגעו עם פני כדור הארץ. הגדרה זו מבוססת על הגדרות מקובלות בספרות המקצועית ובחוק הטיס עצמו.

להגדרה "מערכת כטב"ם", ו"מערכת רחפן או טיסן"

להגדרה "כטב"ם" – מוצע להגדיר את הכלי אשר בלב החקיקה המוצעת, המבקשת להסדיר ולהקנות סמכויות אכיפה כלפי כלי טיס בלתי מאוישים בעלי מאפיינים מוגדרים. לפיכך, מבוקש להגדיר כטב"ם

ככלי טיס המופעל באמצעות אמצעי הפעלה ללא אפשרות של התערבות אנושית ישירה בהפעלתו מתוך כלי הטיס או על גביו, וכל רכיב אחר המחובר אליו או המותקן על גביו. יוער כי במסגרת הגדרת כטב"ם אין התייחסות להיותו של הכלי בלתי מאויש בפועל, אך לצד זאת נקבע סייג להפעלת הסמכויות בסעיף 9(ב) לתזכיר החוק, לפיו לא יופעלו סמכויות לפי סעיפים 9(א)(2)-(6) לתזכיר החוק (סמכויות לסיכול האיום), אם קיים חשש שרחפן או טיסן נושא אדם.

להגדרה "רחפן" ו"טיסן" – כדי להבחין בין אחריות צה"ל להתמודדות עם איום הכטב"מים, לבין אחריותם של גופי ביטחון אחרים, להם מוקנות הסמכויות בתזכיר החוק, מוצע להגדיר סוגים מסויימים של כטב"מים – "רחפן" ו"טיסן" – שכלפיהם תהיה לרשויות המוסמכות סמכות לפעול. בכל הנוגע לפעולות לסיכול האיום, ובהן שיבוש תדרים, פעולת התערבות במערכת הכלי להסטתו ממסלולו, תפיסה, השמדה וסמכות לקבלת מידע חזותי, המפורטות בסעיף 9 לתזכיר החוק, מוצע כי הסמכות לפעול תהיה כלפי כטב"ם מסוג טיסן או רחפן בלבד. לצד זאת, לעניין הסמכויות לגילוי ולזיהוי כטב"ם וכן לעניין מערכת תמונת השמיים, מוצע שאלו יחולו לעניין הגדרת כטב"ם באופן רחב ללא צמצומה לכטב"ם מסוג רחפן או טיסן. זאת, בין השאר על מנת שבשלב המקדמי של זיהוי האיום וקבלת החלטה בדבר פעולה לסיכולו, תהיה בפני הרשות המוסמכת התמונה הרחבה שתאפשר קבלת החלטה כאמור. לצורך כך, מוצע לקבוע בתזכיר החוק הגדרה של רחפן ושל טיסן. מוצע להגדיר "רחפן" ככטב"ם מסוג כלי טיס רב להב (הכולל שלושה להבים ומעלה), ללא כנפיים, שיכול לעבור בין עצירה מלאה באוויר לבין טיסה בקו ישר, עם מנועים המסוגלים לפעול באותו מישור, וכן כל רכיב אחר המחובר אל הרחפן, או המותקן על גביו. כמו כן, מוצע להגדיר "טיסן" ככטב"ם מסוג כלי טיס ממונע בלתי מאויש, שאינו רחפן ונע במהירות של עד 60 קשר, וכל רכיב אחר המחובר אל הטיסן או מותקן על גביו. לאור ההתפתחות הטכנולוגית המהירה בתחום התעופה הבלתי מאוישת, ועל מנת לתת מענה למצב שבו יוצרו כלים חדשים שתידרש סמכות לרשויות המוסמכות לפעול כנגדם, מוצע לקבוע הגדרות אלה בתוספת לחוק ולהעניק סמכות לשר המשפטים לשנותן בצו באופן שיאפשר גמישות רבה יותר.

להגדרה "מערכת כטב"ם" – מוצע להגדיר "מערכת כטב"ם" ככטב"ם והרכיבים השונים המשוייכים אליו לתכנון טיסתו או לביצועה ובכלל זה אמצעי ההפעלה שלו. הגדרה זו מאפשרת להתייחס לכטב"ם ולכלל הרכיבים הנוספים, כדוגמת אמצעי ההפעלה שלו, כמערכת אחת. חלק מהסמכויות הקבועות בתזכיר החוק, מאפשרות לבצע פעולות ביחס למערכת הכטב"ם בכללותה על מנת לאפשר זיהוי וסיכול מיטבי של האיום.

להגדרה "מערכת רחפן או טיסן" – בדומה להגדרת "מערכת כטב"ם", מוצע להגדיר גם "מערכת רחפן או טיסן" באופן שיאפשר להתייחס לרחפן או הטיסן ולכלל הרכיבים הנוספים, כדוגמת אמצעי ההפעלה שלו, כמערכת אחת. חלק מהסמכויות הקבועות בתזכיר החוק, מאפשרות לבצע פעולות ביחס למערכת הרחפן או הטיסן בכללותה על מנת לאפשר זיהוי וסיכול מיטבי של האיום.

להגדרה "אמצעי הפעלה" – מוצע להגדיר אמצעי הפעלה כרכיבים וקישורי תקשורת המשמשים לתכנון טיסת הכטב"ם או לשליטה בו או בכל רכיב אחר המחובר אליו או מותקן על גביו במהלך ביצועה. אמצעי ההפעלה מכווין את הכטב"ם בזמן אמת או שולח הוראות להפעלתו טרם המראתו. ההגדרה מתייחסת גם לאמצעי הפעלה המשמש לשליטה בכל רכיב המחובר או מורכב על גבי הכטב"ם, ולא רק לשליטה בכטב"ם עצמו.

להגדרה "מפעיל" – מוצע להגדיר מפעיל כמי שמטיס כטב"ם באמצעות ההגאים או בעזרת אמצעי הפעלה.

ההגדרה מתייחסת הן להטסה באופן סימולטני תוך מתן הוראות בזמן אמת, והן באופן מתוכנן מראש.

להגדרה "נתוני זיהוי" – מוצע להגדיר נתוני זיהוי כנתונים המאפשרים זיהוי של כטב"ם ובכלל זה יצרן, דגם, סוג, בעלי הכטב"ם, מספר הרשיון של בעליו, מספר הרישום של הכטב"ם, מספרו הסידורי, או מאפיינים אחרים המאפשרים את זיהויו. מכיוון שלאור השינויים וההתפתחויות הטכנולוגיות ייתכן כי בעתיד יהיו נתונים נוספים שיאפשרו זיהוי של כטב"ם, מוצעת הגדרה פתוחה המתייחסת למאפיינים המאפשרים זיהוי של כטב"ם מסויים, תוך פירוט דוגמאות לנתונים כאמור.

להגדרה "נתוני טלמטריה" – נתוני הטלמטריה הם הנתונים אותם מוסמכת רשות מוסמכת לקלוט בזמן אמת ממערכת כטב"ם לטובת גילוי וזיהוי הכטב"ם, בהתאם לקבוע בסעיף 8 לתזכיר החוק. מדובר בנתונים טכניים באופיים, הכוללים מיקום, זיהוי ונתונים על אודות מצבו הטכני של הכטב"ם המועברים בין הכטב"ם לבין אמצעי ההפעלה שלו. לעניין הרכיב "כיוון מצלמת הכטב"ם", יובהר כי בעת הנוכחית כיוון המצלמה אינו נתון שהמערכת קולטת כנתון טלמטריה אך יתכן ובעתיד ניתן יהיה לקבלו, בהתאם לשינויים טכנולוגיים. לעניין הרכיב "נקודות ציון מיקום שהוגדרו לכטב"ם", הרכיב נוגע הן למיקום שהוגדר לכטב"ם כמיקום עליו לשוב במקרה בו ינותק הקשר עם אמצעי ההפעלה והן למיקום שהוגדר כמיקום אליו נשלח הכטב"ם. ההגדרה המוצעת הנה הגדרה פתוחה, ומפורטות בה דוגמאות לנתונים שונים שהם שנכללים בבסיס ההגדרה. על כן, ככל שבעתיד תהיה אפשרות לקלוט נתונים נוספים של מיקום זיהוי ונתונים המעידים על מצבו הטכני של הכטב"ם, הם יוכלו במקרים המתאימים להיכלל בהגדרה המוצעת.

להגדרה "נתוני מיקום" – סעיף 8 לתזכיר החוק מסמך רשות מוסמכת לקלוט נתוני טלמטריה ממערכת כטב"ם לשם זיהוי וגילוי הכטב"ם. נתוני טלמטריה מוגדרים בין השאר כנתוני מיקום של הכטב"ם. מוצע להגדיר נתוני מיקום כנתונים או מידע אחר אודות מיקומו של הכטב"ם או של אמצעי ההפעלה. נתוני המיקום כוללים גם את גובה טיסת הכטב"ם, וכן פריטי מידע אחרים שיש בהם בכדי להעיד על מיקומו או גובהו של הכטב"ם או על מיקומו של אמצעי ההפעלה שלו. לעניין אמצעי ההפעלה, יוער כי נתוני המיקום מתייחסים למיקום אמצעי ההפעלה בלבד, אך יכולים להוות אינדיקציה למיקומו של המפעיל העשוי להימצא בקרבתו. יצוין כי השימוש בתיבה "מידע אחר" נועד גם הוא לאפשר מידע נוסף שיעיד על מיקום, אותו ניתן יהיה לקבל לאור ההתפתחות הטכנולוגית.

להגדרה "ראש רשות מוסמכת" – מוצע להגדיר ראש רשות מוסמכת כגורם הבכיר ביותר בכל אחת מהרשויות. גורמים אלה הם שיהיו אחראים בדיווח לכנסת וליועצת המשפטית לממשלה אודות הפעלת הסמכויות לפי החוק.

להגדרה "רשות מוסמכת" – הסמכויות הקבועות בתזכיר החוק מוקנות לגופי הביטחון המוגדרים בתזכיר החוק כ"רשות מוסמכת". רשות מוסמכת כוללת את גופי הביטחון ובהם המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, הממונה על מערכת הביטחון, משטרת ישראל, שירות הביטחון הכללי, שירות בתי הסוהר ומשמר הכנסת. צה"ל אינו מוגדר בתזכיר החוק כרשות מוסמכת. זאת, על מנת שהוראות החוק לא יחולו על פעולות צה"ל הנעשות כיום בהתאם לסמכותו לפי כל דין, לפעול כנגד האיום על ביטחון המדינה הנשקף מהשימוש בכטב"מים. יובהר כי אין בהוראות תזכיר החוק כדי לגרוע מסמכויותיו של צה"ל לפי כל דין, וכן מחלוקת תחומי האחריות בין צה"ל לרשויות המוסמכות בהפעלת סמכויותיהן כפי שנקבעו בהחלטות הממשלה השונות.

לסעיפים 2 ו-3 מוצע להסדיר את הקמתו והפעלתו של מערך לאומי שיופעל על ידי צה"ל, ואשר ירכז מידע בדבר הטסת כטב"מים באופן אחוד ומרוכז (להלן: "**המערך**"). בתוך כך, מוצע להסדיר את העברת המידע בין הרשויות המוסמכות לבין המערך לצורך גיבוש תמונת השמיים והצגתה. כן מוצע כי עם הקמת המערך, ייקבעו נהלים אל מול הרשויות המוסמכות, שבמסגרתם יוסדר, בין השאר, אילו כלים יוצגו לרשות המוסמכת במערכת וכן כיצד יועבר המידע מהרשות המוסמכת אל המערך ומהמערך אל הרשות המוסמכת. כל זאת, בהתאמה ובהלימה לכללי הסיווג והמידור של צה"ל ושל הרשויות המוסמכות.

לסעיף 2 (א) מוצע לקבוע כי תפקיד המערך יהיה לרכז, בכל עת, מידע בדבר הטסתם של כטב"מים, באופן אחוד ומרוכז. כן מוצע לקבוע כי צה"ל יהיה הגורם שיקים, יפעיל וינהל את המערך. מכיוון שטרם הושלמה קביעת התפיסה המבצעית הכוללת, בין השאר בנוגע לגיבושו והפעלת מערך תמונת השמיים. המערך שיוקם יערוך מיפוי מקיף של תמונת המרחב האווירי. הגדרה זו הינה הגדרה רחבה, הכוללת גם שטחים הנמצאים מחוץ לשטח ישראל, זאת בכדי לאפשר מיפוי גם של הסיכונים מכטבמ"ים עוינים שעשויים לחדור לשטח ישראל, עוד בטרם נכנסו לשטחה. כמו כן, במערך שיוקם, יהיה ממשק בין המערכות הטכנולוגיות של תמונת השמיים האזרחית (מטיסי כלים פרטיים) לבין זו הביטחונית כך שכל רחפן אזרחי שייכנס למרחב המוגן הרלוונטי לרשות מוסמכת או לצה"ל, יופיע בתמונת השמיים. מוצע לעגן בסעיף את מתן הגישה לרשויות המוסמכות למידע בתמונת השמיים הנדרש לה למימוש התכליות להפעלת הסמכויות הקבועות בתזכיר החוק, לגילוי וזיהוי כטב"ם, ולסיכול האיום הנשקף מרחפן או מטיסן. זאת, בהתאם לכללי הסיווג והמידור.

לסעיף קטן (ב) מוצע להסדיר את סמכות המערך לקבל מהרשויות המוסמכות מידע לצורך עדכונה השוטף של תמונת השמיים. מוצע לקבוע כי המידע שיועבר על ידי הרשות המוסמכת יהיה מידע שנקלט על ידע מכוח הסמכות לגילוי וזיהוי כטב"ם הקבועה בסעיף 8 לתזכיר החוק. העברת הנתונים נועדה לאפשר תכלול ואינטגרציה של כלל הנתונים אודות כטבמ"ים המצויים במרחב האווירי במסגרת מקיפה אחת. מכיוון שמיקום אמצעי ההפעלה מהווה אינדיקציה למיקום מפעיל הכטב"ם, ומכיוון שזהות בעלי הכטב"ם הנה אינדיקציה משמעותית לזהות מפעילו, מובהר כי בניגוד להעברת מידע אודות מיקומו של הכטב"ם ופרטיו, העברת מידע אודות זהות בעלי הכטב"ם, ומיקום אמצעי ההפעלה, יוצגו למערך רק במידת הצורך, ובהתאם להוראות שיקבעו בנהלים בין הגופים. זאת, על מנת לצמצם את הפגיעה בזכות לפרטיות, בייחוד בשלב מקדמי זה בו נאספים ומוצגים בתמונת השמיים נתוני כלל הכטב"ים, גם אלה שאינם מהווים איום. כמו כן, המידע שיועבר למערך, יהיה בהתאם לשיקול דעת הרשות המוסמכת בין השאר בשים לב לאינטרסים הנוגעים לביטחון מידע. הנוהל שיקבע בין צה"ל לבין הרשות המוסמכת המעבירה את המידע ייתן ביטוי, בין השאר, להיבטים אלה.

לסעיף 3 (א) מוצע להסדיר את סמכותן של הרשויות המוסמכות לקבל גישה רציפה לתמונת השמיים המגובשת במערך. זאת לצורך הפעלת סמכויותיהן בהתאם לתכליות להפעלת הסמכות הקבועות בתזכיר החוק. זאת, בכפוף לכללי הסיווג והמידור.

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי המערך יקבע, בהסכמה עם כל אחת מהרשויות המוסמכות נהלי עבודה, בין היתר בעניין אופן העברת המידע שנאסף על ידי הרשויות המוסמכות אל המערך ; אופן העברת תמונת

השמיים לרשות מוסמכת; וכן, כללים לעניין אבטחת מידע והגנה מפני איומי סייבר. מכיוון שתמונת השמיים צפויה לכלול סוגי מידע בסיווגים ביטחוניים שונים, קיים צורך בשמירה על מידור ביחס לחלק מהמידע מטעמי ביטחון מידע. לכן, הנהלים האמורים ייקבעו בשים לב לאינטרסים של ביטחון מידע של צה"ל וכן של הרשויות המוסמכות.

לסעיפים 4 עד 7 בסעיפים 4 עד 7 לתזכיר החוק, קבועות התכליות והעילות להפעלת הסמכויות לסיכול איום רחפן או טיסן: סעיף 4 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול לאבטחת מתקנים ופעילות של גוף ביטחוני; סעיף 5 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול להגנת שלום הציבור וביטחונו או ביטחון המדינה; סעיף 6 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול למניעת כניסת רחפן או טיסן לאזור אסור לטיסה; וכן, סעיף 7 לתזכיר החוק קובע סמכות לפעול סמכות לגילוי עבירה פלילית המבוצעת ברחפן או טיסן או באמצעותם, חקירתה או מניעתה.

יובהר כי הפעלת הסמכויות הקבועות בסעיף 9 לתזכיר החוק, תיעשה בהתאם לתנאים להפעלת הסמכות הקבועים בסעיפים 4 עד 7 לתזכיר החוק. כמו כן, יובהר כי חלק מן העילות מותאמות לחלק מהרשויות המוסמכות בלבד. כך למשל, העילה שעניינה הפעלת סמכויות לשם הגנה על שלום הציבור וביטחונו או על ביטחון המדינה, מיועדת למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי, בהתאם לתפקידיהם על פי דין. כמו כן, יוער כי ייתכנו נסיבות בהן מתקיימת במקביל יותר מעילה אחת להפעלת הסמכות לאותה רשות מוסמכת, וכן ייתכנו נסיבות בהן לכמה רשויות מוסמכות תקום סמכות מקבילה לפעול כלפי רחפן או טיסן המהווה איום. על כן, על הרשויות המוסמכות לקבוע נהלים מתואמים ובהם כללים להפעלת הסמכות בהתאם לתפיסת הפעלה מבצעית מתואמת. זאת, כתנאי להפעלת הסמכויות, בהתאם להוראות סעיף 14(ב) לתזכיר החוק.

לסעיף 4 מוצע להסדיר את סמכות הרשות המוסמכת לפעול להגנה מפני איום רחפן או טיסן הנשקף למתקניה, בסיסה, ואתרים שהיא אחראית לאבטחתם, וכן לאבטחת פעילותה מחוץ למתקניה, ובעת ליווי כלי רכב או אנשים שהיא אחראית על אבטחתם מכוח תפקידיה על פי דין.

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי לצורך הגנה על מתקן של רשות מוסמכת, גורם מוסמך ברשות המוסמכת יהיה רשאי לפעול לסיכול פעילותו של רחפן או טיסן, ככל שיש יסוד סביר להניח כי הוא מוטס או עומד להיות מוטס ברום מעל מתקן של רשות מוסמכת או בקרבתו וכי הוא מהווה איום על מתקן כאמור. לצורך הסעיף, מוצע להגדיר את מתקניה של רשות מוסמכת כרכוש, מבנה, מקום או בסיס של רשות מוסמכת וכן אתרים שהרשות המוסמכת אחראית על אבטחתם מכוח חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים. יובהר כי ההפניה לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים בסעיף זה מתייחסת רק לרכיב של "אתרים אחרים" שהרשות המוסמכת אחראית על אבטחתם ולא ליתר הרכיבים ובהם רכוש, מבנה, מקום או בסיס של רשות מוסמכת, שהאחריות לאבטחתם אינה בהכרח מכוח החוק להסדרת הביטחון הגופים ציבוריים. לעניין משמר הכנסת, מוצע להגדיר אתרים שהוא אחראי על אבטחתם מכוח חוק משכן הכנסת, תשכ"ח-1968 (להלן: "חוק משכן הכנסת"). הסמכויות שמוצע להקנות בהתקיים תנאי הסעיף הן הסמכויות המפורטות בסעיף 9(א) לתזכיר החוק (מלבד הסמכות לקבלת תיעוד חזותי), והן: הסמכות לתת הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן; להגביל, לחסום או לשבש את אותות או תדרים; לבצע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסן להסדתו ממסלולו; לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי הפעלתו; וכן לפעול

להשמדת מערכת הרחפן או הטיסן.

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי לצורך אבטחת פעילותה של רשות מוסמכת מחוץ למתקניה, או לצורך פעולות אבטחה בעת ליווי כלי רכב או אנשים שהרשות המוסמכת אחראית על אבטחתם מכוח תפקידיה על פי כל דין, רשאי גורם מוסמך ברשות המוסמכת לפעול לסיכול פעילותו של רחפן או טיסן, ככל שסבר כי רחפן או טיסן המוטס או העומד להיות מוטס בקרבת אתר הפעילות או הכוח של הרשות המוסמכת, עלול לפגוע בביצוע הפעילות או לסכן את חברי הכוח האמור. זאת, בין אם באותה עת ובין אם במועד מאוחר יותר. סעיף זה נועד לאפשר הגנה מפני רחפן או טיסן בעת ביצוע פעולות שגרתיות, פעולות מבצעיות מיוחדות, וכן על מנת לאבטח, למשל, פעילות חשאית המבוצעת על ידי רשות מוסמכת. הרכיב המתייחס לליווי כלי רכב או אנשים שהרשות המוסמכת אחראית על אבטחתם מכוח תפקידיה על פי כל דין, נוגע למשל, לאבטחת אישים שקבעה הממשלה מכוח חוק שירות הביטחון הכללי התשס"ב-2002 (להלן: "**חוק השב"כ**"), וכן לאבטחה בליווי כאמור בגופים ציבוריים שנקבעו מכוח סעיף 3(ב) לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים. הסמכויות שמוצע להקנות בהתקיים תנאי הסעיף הן הסמכויות המפורטות בסעיף 9(א) לתזכיר החוק (מלבד הסמכות לקבלת תיעוד חזותי), והן הסמכות לתת הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן; להגביל, לחסום או לשבש את אותות או תדרים; לבצע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסן להסדתו ממסלולו; לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי הפעלתו; וכן לפעול להשמדת מערכת הרחפן או הטיסן.

לסעיף 5 מוצע לקבוע כי שוטר מוסמך או עובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך, יהיה רשאי לפעול לסיכול פעילותו של רחפן או טיסן, בהתאם לפעולות המנויות בסעיפים 9(א)(1) עד 9(א)(5) לתזכיר החוק, לשם הגנה על שלום הציבור ובטחונו או על ביטחון המדינה, ולצורך מימוש תפקידי משטרת ישראל או שירות הביטחון הכללי על פי דין. הפעלת הסמכות מותנית בכך שרחפן או טיסן המוטס או העומד להיות מוטס מהווה סכנה לשלום הציבור או לביטחונו או לרכושו או לביטחון המדינה. סמכות זו מתייחסת לפעולות שיבוצעו מחוץ למתקני משטרת ישראל או שירות הביטחון הכללי. השימוש במונח "מוטס" נועד להבחין בין מצב בו הרחפן או הטיסן הופעל אך אין כוונה להטיסו, לבין מצב בו הרחפן או הטיסן מופעל ומוטס (ומצוי באוויר). כמו כן, השימוש במונח "עומד להיות מוטס" נועד להתייחס להכנת הרחפן או הטיסן על הקרקע לקראת הפעלתו.

לסעיף 6 מוצע לקבוע את סמכותה של רשות מוסמכת לפעול לסיכול פעילותו של רחפן או טיסן, עם כניסתו לאזור אסור לטיסת כטב"ם, או לצורך מניעת כניסה כאמור. ככלל אזורים האסורים לטיסת כטב"ם, כוללים אזורים שהטיסה בהם נאסרה מטעמי בטיחות התעופה האזרחית. עם זאת, בחלק מהאזורים האיסור נועד להגן על אינטרסים ביטחוניים של רשות מוסמכת ובהם גם הגנה על שלום הציבור ועל ביטחונו. יובהר כי ככלל שההטסה באזור אסור לטיסה מהווה סכנה לשלום הציבור או לביטחונו או לרכושו או לביטחון המדינה, יכולה לקום גם סמכות לפעולה לשוטר מוסמך או לעובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך, גם מכוח סעיף 5 לתזכיר החוק. עוד יובהר, כי האזורים האסורים לטיסה באופן קבוע מפורסמים בפמ"ת הקבועים או לחלופין במערכת מקוונת של רשות שדות התעופה אם מדובר באזורים אשר אסורים לטיסה באופן מיידי באופן זמני, ועל כן הם נגישים לציבור.

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע את סמכותו של גורם מוסמך ברשות מוסמכת להפעיל את הסמכויות המנויות

בסעיפים 9(א)(1) עד (5) לתזכיר החוק, לצורך הגנה על אזור אסור לטיסה המשווייך לרשות המוסמכת שמטעמה הוא פועל. מוצע לקבוע את הסמכות בסעיף זה, כך שעצם הכניסה לאזור האסור לטיסה תקים את התנאים לביצוע הפעולות לסיכול האיום, ללא צורך בהתקיימות תנאים נוספים. זאת, מכיוון שאזור הקבוע כאסור לטיסה לבקשת גוף ביטחוני, כבר לוקח בחשבון את הסכנה שבכניסת רחפן או טיסן לאסור זה, ולכן נקודת המוצא היא כי קיימת הצדקה לרשות המוסמכת שאיסור הטיסה מגן על האינטרסים הביטחוניים שלה, לפעול לסיכולו, עם כניסתו לאזור האסור. הסמכויות שמוצע להקנות בהתקיים תנאי הסעיף הן הסמכויות המפורטות בסעיף 9(א) לתזכיר החוק (מלבד הסמכות לקבלת תיעוד חזותי): הסמכות לתת הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן; להגביל, לחסום או לשבש את אותות או תדרים; לבצע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסן להסרתו ממסלולו; לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי הפעלתו; וכן לפעול להשמדת מערכת הרחפן או הטיסן.

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי שוטר מוסמך יהיה רשאי להפעיל סמכויות לסיכול פעילות הרחפן או הטיסן, לפי סעיפים 9(א)(1) עד (5) לתזכיר החוק גם באזור אסור לטיסה שנקבע כאזור אסור לטיסה לצרכיה של רשות מוסמכת אחרת (שאינה משטרת ישראל). כך, על פי המוצע, למשטרה תהיה סמכות מקבילה לסמכות הרשות המוסמכת הרלוונטית, לפעול כלפי כטב"ם הנכנס לאזור אסור לטיסה כאמור. יובהר כי בהפעלת סמכות מכוח סעיף זה קיימת חשיבות מוגברת לקיומם של נהלי תיאום בין הרשויות המוסמכות לעניין הפעלת הסמכות שכן מדובר בסמכות מקבילה.

לסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי שוטר מוסמך יהיה רשאי להפעיל סמכויות לסיכול רחפן או טיסן, אם סבר כי רחפן או טיסן נכנס או עומד להיכנס לאזור אסור לטיסת כטב"ם, אף אם לא מדובר באזור אסור לטיסה לצרכי רשות מוסמכת. כלומר, מדובר בסמכות לפעול ביחס לכל אזור האסור לטיסת כטב"ם. ההצדקה לכך היא בתפקידיה הרחבים של משטרת ישראל לשמירת הסדר הציבורי ולמניעת עבירות, בשים לב לכך שכניסה לאזור אסור לטיסה (ללא תלות בסיבה שבשלה הוא נקבע ככזה) מהווה עבירה. עם זאת, מכיוון שהשיקולים לקביעת אזור כאסור לטיסת כטב"ם במקרה זה לא נוגעים בהכרח לאינטרסים ביטחוניים של רשות מוסמכת, ישנה הצדקה פחותה להפעיל סמכויות כלפי רחפן או טיסן אך בשל כניסתו לאזור כאמור. על כן מוצע כי ביחס לאזור כאמור יוכל שוטר מוסמך לפעול רק לביצוע הפעולות הפוגעניות פחות במדרג הסמכויות המנויות בסעיף 9(א) לתזכיר החוק, והן הסמכות למתן הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן וכן הסמכות לשיבוש אותות ותדרים.

לסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי בסמכות שוטר מוסמך להפעיל סמכויות לפי סעיפים 9(א)(1) עד (5) לחוק זה אם סבר כי רחפן או טיסן נכנס או עומד להיכנס לאזור שאסור לטיסה מכוח הוראות סעיף 12(א) לתזכיר החוק, הקובע את סמכות משטרת ישראל להכריז על מרחב אווירי סגור לטיסת כטב"ם. גם בסעיף זה, מוצע להבנות את הסמכות כך שעצם הכניסה לאזור האסור לטיסה תקים את התנאים לביצוע הפעולות לסיכול האיום, ללא צורך בהתקיימות מבחנים נוספים. ההצדקה לכך היא שהכרזה על אזור אסור להטסה לפי סעיף 12 לתזכיר החוק, מותנית בקיומו של חשש לפעילות המסכנת את ביטחון הציבור המתבצעת באזור, או קיומה של פעילות מבצעית של המשטרה שהטסת כטב"ם בעת התרחשותה עלולה לסכל או לסכן אותה, את המשתתפים בה או את הציבור. מכאן, שניתן לראות בכניסת רחפן או טיסן לאזור כאמור, כמקימה סכנה המצדיקה ביצוע פעולות לסיכולו, ללא צורך בבחינה פרטנית של התקיימות הסכנה. יוער כי אם הורה מנהל רת"א על האזור האמור כאזור אסור לטיסה כאמור בסעיף 12(ה) לתזכיר המוצע, תהיה

סמכות לפעול באזור זה גם מכוח סעיפים 6(א) עד (ג). הסמכויות שמוצע להקנות בהתקיים תנאי הסעיף הן הסמכויות המפורטות בסעיף 9(א) לתזכיר החוק (מלבד הסמכות לקבלת תיעוד חזותי), והן: הסמכות לתת הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן; להגביל, לחסום או לשבש את אותות או תדרים; לבצע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסן להסטתו ממסלולו; לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי הפעלתו; וכן לפעול להשמדת מערכת הרחפן או הטיסן.

לסעיף 7 (א) מוצע לקבוע סמכות למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי, לפעול כלפי רחפן או טיסן המשמש או עומד לשמש לביצוע עבירה פלילית, לצורך גילוי עבירה פלילית, חקירתה או מניעתה ולשם תפיסת רחפן או טיסן. זאת, בהתאם לעבירות שהגוף מוסמך לחקור על פי דין. מוצע כי הסמכות דנן תיקבע למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי בלבד בהיותם הגופים האחראים, במסגרת תפקידם, לגלות ולמנוע עבירות פליליות. יובהר כי ניתן יהיה להפעיל את הסמכויות האמורות רק כאשר התעורר חשד סביר כי הכטב"ם משמש לביצוע העבירה או עומד לשמש לביצוע העבירה, וכי הסעיף לא חל לעניין פעולות המבוצעות מראש לקראת פעילות פלילית. עוד יובהר, כי אם העבירה הפלילית מסכנת את שלום הציבור או את ביטחונו, ובהתקיים יתר תנאי הסעיף, מוקנית למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי הסמכות מכוח העילה של הגנה על שלום הציבור וביטחונו לפי סעיף 5 לתזכיר החוק, ואין בסעיף זה כדי לגרוע ממנה.

לסעיף קטן (א)(1) מוצע לקבוע כי בהתקיים חשד סביר כי מתבצעת עבירה מסוג פשע או עוון, או במקרה שבו עומדת להתבצע עבירה כאמור העלולה לסכן את שלומו או את ביטחונו של אדם, את שלום הציבור או את ביטחון המדינה וכי רחפן או טיסן משמש או עומד לשמש לביצועה, יהיו מוקנות לשוטר או לעובד שירות הביטחון הכללי סמכויות לפי סעיפים 9(א)(1) עד (4) לתזכיר החוק: הסמכות לתת הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן; להגביל, לחסום או לשבש אותות או תדרים; לבצע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסן להסטתו ממסלולו; לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי הפעלתו.

לסעיף קטן (א)(2) מוצע לקבוע כי ככל שהעבירה היא עבירת פשע, תהיה לגורם המוסמך נוסף על הסמכויות המוקנות בסעיף קטן (א)(1), גם הסמכות לפעול להשמדת מערכת הרחפן או הטיסן, הקבועה בסעיף 9(א)(5) לתזכיר החוק. ובתנאי, שהאמצעי שיינקט הוא אמצעי חיוני למניעת העבירה או להפסקת ביצועה.

לסעיף קטן (א)(3) מוצע להקנות למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי סמכות לקבלת תיעוד חזותי בזמן אמת מרחפן או טיסן, ללא צו של בית משפט, בנסיבות ובתנאים המפורטים בסעיף. מכיוון שמדובר בסמכות חריגה, שאפשר שתהיה כרוכה בפגיעה בפרטיות של צדדים שלישיים, מוצע לקבוע את הסמכות אך ורק בנסיבות של הצלת חיי אדם או לשם מניעת עבירה מסוג פשע, חקירתה או גילוי מבצעה, בהתקיים התנאים המצטברים הקבועים בסעיף, שנועדו להבטיח כי לא ייעשה שימוש בסמכות זו אלא במקרים חריגים, בהיעדר חלופה פוגענית פחות וכי הנוק שבאי קבלת המידע יפגע מהותית ביכולת להגן מפני איום משמעותי. על פי תנאי הסעיף, נדרש כי לא עלה בידי הרשות המוסמכת לבצע את הפעולות המנויות בסעיף 9(א)(1) עד (4); כי קיים יסוד סביר שלא ניתן לקבל את המידע שיוביל למניעה (במובן הסיכולי), חקירה או גילוי מבצעה של העבירה האמורה בדרך אחרת; וכן כי אי קבלת המידע החזותי תסכל את מטרת קבלת המידע ולא ניתן לקבל צו חדירה לחומר מחשב, או צו האזנת סתר לנוכח הדחיפות למניעת ביצוע העבירה.

נוסף על התנאים האמורים, מוצע לקבוע מנגנון להפעלת הסמכות ולפיו זו תיעשה בהיתר ממפקד האירוע (שהנו גורם בכיר יותר מהגורם המוסמך), ההיתר ינתן ככל הניתן בכתב ויהיה לתקופה שלא תעלה על 24 שעות, והפעלת הסמכות, ומתן ההיתר ידווחו לגורם בכיר ברשות המוסמכת.

קליטת התיעוד החזותי של רחפן או טיסן יכולה לסייע במצבים בהם הרחפן או הטיסן נועד לפגוע או לסייע בפגיעה בחיי אדם או בביצוע עבירת פשע. קליטת התיעוד החזותי במצב זה, תוכל לסייע בהתחקות אחר היעד לפגיעה והפגיעה הצפויה, ובכך לאפשר למשטרת ישראל או לשירות הביטחון הכללי להסיק את המסקנות הנדרשות לצורך סיכול מותאם, מדויק ומהיר של הפגיעה, באופן שיוכלו לצמצם פגיעה בחפים מפשע ולפעול באופן מיידי לסיכול האיום. יובהר כי התיעוד החזותי נדרש אך ורק במצבים בהם רחפן או טיסן מוטס באוויר ומהווה בפני עצמו סכנה או שהנו אמצעי לביצוע עבירת הפשע, ולא במצבים בהם הרחפן או הטיסן נתפס או במצבים בהם התיעוד החזותי מתעד ביצוע עבירה שאינו אמצעי לביצועה. שכן, במצב זה יחולו ההוראות הקיימות מכוח פקודת סדר הדין הפלילי. זאת, בעוד, שהצורך בקביעת סמכות ייעודית לקבלת תיעוד חזותי כשמדובר ברחפן או טיסן, הנה כי מדובר בכלי שטס באוויר ולא תמיד מתאפשרת הגישה אליו כמו מצלמה או חומר המצוי במחשב או בטלפון. עוד יובהר כי הצורך החקירתי נדרש במצבים בהם עולה חשד לעבירת פשע, כאשר ביצוע הפעולות החקיריות באמצעות קליטת התיעוד החזותי יכול להביא לפעולות סיכול האיום גם לאחר נחיתת הרחפן או הטיסן ללא תפיסתו וללא יכולת מעקב אחר מקום הנחיתה.

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי לצורך תפיסת רחפן או טיסן מכוח סמכות תפיסה הנתונה לו על פי דין, רשאי יהיה שוטר מוסמך או עובד שירות הביטחון הכללי שהוסמך, לפעול בדרך של מתן הוראות למפעיל הרחפן או הטיסן; הגבלה חסימה או שיבוש אותות או תדרים; ביצוע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסן להסטתו ממסלולו; וכן פעולה להשמדת מערכת רחפן או טיסן. הרציונל בהוראות סעיף זה הוא לאפשר למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי לממש את סמכות התפיסה הנתונה להם על פי הדין הקיים, מקום בו לא ניתן לממשה ביחס לרחפן או טיסן בשל כך שהם פועלים במרחב האווירי.

לסעיף 8 מוצע להקנות ולהסדיר את סמכות הרשויות המוסמכת לפעול לגילוי ולזיהוי כטב"ם.

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי לשם מילוי תפקידיו על פי דין, יהיה רשאי גורם מוסמך ברשות מוסמכת לפעול לגילוי ולזיהוי מערכת כטב"ם באמצעות קליטת נתוני טלמטריה ממערכת כטב"ם, בזמן אמת, לרבות באמצעות קליטת התקשורת שבין הכטב"ם לבין אמצעי ההפעלה, באמצעות מכשיר, ובאמצעות התקשורת או התחברות עם מערכת כטב"ם או על ידי הפעלתה.

הסמכות לגילוי וזיהוי כטב"ם, היא הסמכות הבסיסית והראשונית המאפשרת לרשות המוסמכת להבחין בכטב"ם, ולקבוע האם הוא מהווה איום באופן הדורש את סיכול פעילותו. הדרך העיקרית להבחין בין כטב"ם המהווה איום לבין כטב"ם לגיטימי היא באמצעות זיהוי, וקבלת נתוני טלמטריה מאפשרת לערוך הבחנה כאמור בזמן אמת. במסגרת קבלת נתוני הטלמטריה, רשאית הרשות, בין השאר, ובהתאם לאמצעים הטכנולוגיים שברשותה, לקבל את מספרו הסידורי של הכטב"ם. בנוסף, מאפייני פעילות שונים של הכטב"ם – נקודת ההמראה והנחיתה, מהירות הנסיקה, נתוני מיקום והתמרונים שהוא מבצע – יכולים להוות אינדיקציה לכך שהוא מהווה איום. על כן, קבלת נתונים אלה בשלב הגילוי והזיהוי משמעותית לאפיון פעילות הכטב"ם כפעילות מאיימת, כבסיס הכרחי לסיכול האיום בשלב שלאחר מכן.

לעניין קליטת התקשורת שבין הכטב"ם לבין אמצעי ההפעלה, מדובר בפעולה שמבחינת טיבה עולה כדי הגדרת "האזנת סתר" לפי חוק האזנת סתר ולכן מוצע להגדירה במפורש. יובהר כי לא מדובר בקליטת עצם קיומה של תקשורת אלא בקליטת התקשורת עצמה (הנתונים עצמם המועברים בתקשורת). כמו כן, הנוסח המוצע בסעיף לפיו ניתן להתקשר עם הכטב"ם "באמצעות התקשורת או התחברות" לקוח מההגדרה לחדירה לחומר מחשב בחוק המחשבים. יוער כי על אף שהפעולה תואמת מבחינת אפיונה הטכני לפעולה של חדירה לחומר מחשב ושל האזנת סתר, היקף הפגיעה בפרטיות מחדירה למערכת כטב"ם ומקליטת התקשורת שבין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה מצומצם. זאת, מפני שמדובר באמצעי שבהגדרה לא מהווה אמצעי תחבורה עבור בני אדם, ולכן, בניגוד למשל לכלי רכב, הקשר בין מעקב אחר פעולות של כטב"ם למידע אישי הוא רחוק יותר. כמו כן, מדובר בכטב"ם המופעל במרחב הציבורי, ופעולות לפי סעיף זה, נועדו לקבלת נתוני הטלמטריה שהם נתונים טכניים באופיים, לטובת התכלית של גילוי וזיהוי הכטב"ם בלבד.

לסעיף קטן (ב) למרות שהתכלית הקבועה בסעיף 8 לחוק נוגעת לזיהוי וגילוי של מערכת כטב"ם באמצעות קליטת נתוני טלמטריה, ויש בכך בכדי למקד את הפעלת הסמכות לקליטת נתונים ממערכות כטב"ם ולא ממערכות של עצמים אחרים באוויר או של נתונים שאינם נתוני טלמטריה, הפעלת הסמכויות הקבועות בסעיף קטן (א) יכולה להביא לקליטת מידע גם ממערכת שאינה מערכת כטב"ם וגם מידע תוכני שאינו שאינו נתוני טלמטריה. על כן, מוצע לקבוע כי אם הופעלה הסמכות לגילוי וזיהוי כטב"ם, ונקלט מידע שמקורו לא במערכת כטב"ם, או שאינו נתוני טלמטריה של מערכת כטב"ם, תופסק קליטת המידע, והמידע העודף שנקלט ימחק לאלתר. עוד מוצע, לקבוע כי לא יעשה שימוש במידע העודף ולא יופעלו סמכויות נוספות לפי פרק ד' על בסיסו. השימוש במידע העודף יתאפשר רק במקרים חריגים בהם המידע דרוש באופן מיידי לצורך הצלת חיי אדם.

לסעיף קטן (ג) מוצע לאפשר לגורם מוסמך לפעול לגילוי וזיהוי מערכת כטב"ם גם באמצעות קליטת תיעוד חזותי המצולם באמצעות הכטב"ם הנדרש לזיהוי מיקום הכטב"ם, אך זאת רק בתנאי שלא ניתן לקבל את נתוני מיקום הכטב"ם בדרך אחרת. קליטת התיעוד החזותי תיעשה לצורך קביעת מיקומו של הכטב"ם בלבד, ולא יעשה בתיעוד האמור שימוש נוסף או אחר. במובן זה, החוק מבקש להקנות את כלל הסמכויות הנדרשות למניעת האיום הנשקף מאותו רחפן, גם במקרים בהם קיים קושי בניטור.

לסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי הוראות הסעיף אינן גורעות מהפעלת מערכות אחרות לגילוי וזיהוי שיש הסמכה להפעלתן בהתאם להוראות חוק הטיס או לפי כל דין, או של מערכות אחרות שאינן קולטות נתוני טלמטריה. הסעיף נועד לתת מענה למגוון פעולות שמבצעות הרשויות השלטוניות בהתאם לחוק, ולוודא שלא יוצר הסדר שלילי ביחס להפעלת מערכות לגילוי וזיהוי כטב"מים, המופעלות, למשל, על ידי צה"ל, ורשות שדות התעופה. בהקשר זה יובהר כי "מגלה כיוון ומרחק" (להלן: "מכ"ם") אינו נכלל בהגדרה שכן הוא אינו קולט נתוני טלמטריה.

גילוי כטב"ם מהווה כבר כיום, פעולה המצויה בסמכות גופים שונים הפועלים במרחב האווירי, לרבות רשות התעופה האזרחית וחיל האוויר. עצם השימוש במערכות הגילוי והזיהוי, שכוללות צפיה במרחב הציבורי האווירי, אינו דורש הסמכה מפורשת בחוק. הצורך בקביעת הסמכות המפורשת בחוק זה, הנו לעניין הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) שהן, כאמור, פעולות הדומות מבחינה טכנית לחדירה לחומר מחשב ולהאזנת סתר.

לסעיף 9

מוצע לקבוע בסעיף זה מתחם רחב של סמכויות לסיכול האיום הנשקף מרחפן או מטיסן, בהן תוכל רשות מוסמכת לעשות שימוש בהתאם לתכליות והתנאים המעוגנים בהוראות פרק ג' לחוק, ובהתאם לתנאים הקבועים בהן. הפעולות מנויות בסעיף באופן מדורג, החל מפעולות שפגיעתן בזכויות הפרט מצומצמת וכלה בפעולות הכרוכות בפגיעה משמעותית יותר, כמו סמכות ההשמדה והסמכות לקבלת תיעוד חזותי מרחפן או טיסן בזמן אמת. המדרג האמור מקבל ביטוי בכך שהסמכות לביצוע הפעולות הפוגעניות יותר, ניתנת רק בהתקיים חלק מהעילות להפעלת הסמכות הקבועות בסעיפים 4 עד 7 לתזכיר החוק, כך שהפעלתן נותרת למקרים בהם ישנו צורך והצדקה משמעותיים יותר לשימוש בהן. כמו כן, מידת הפגיעה של השימוש בסמכות תילקח בחשבון במסגרת הפעלת שיקול הדעת של הגורם המוסמך לנקיטה בפעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 9. לצד האמור, יובהר כי בשל אופי פעילות הרחפן או הטיסן והמערכות המשמשות לסיכול האיום הנשקף מהם, המעבר בין מדרגי הפעולה כמתואר לעיל, עשוי להיות מהיר ביותר, עד כדי שניות בודדות. על כן, יובהר כי נקיטה באמצעים המדורגים ברף הגבוה, אינה מחייבת בהכרח נקיטה באמצעים שבמדרג קודם, אלא אם כן הדבר נדרש במפורש במסגרת התכלית להפעלת הסמכות (כפי שמוצע לקבוע למשל בסעיף 7(א)(3)(ב)(1) לתזכיר החוק בעניין הסמכות לקבלת תיעוד חזותי). עוד יובהר כי ייתכנו נסיבות בהן דווקא פעולה המדורגת כחמורה יותר, תהיה, בנסיבות העניין, זו שפגיעתה פחותה (למשל שיבוש אותות שיביא להפלת הרחפן למול התערבות במערכת כטב"ם, שתביא לנחיתתו בבטחה), ולכן נכון להותיר גמישות מסוימת בעניין זה.

לסעיף קטן (א)(1) מוצע לקבוע סמכות לגורם מוסמך ברשות המוסמכת להורות למפעיל הרחפן או הטיסן לפעול למניעת הסכנה. סמכות למתן הוראות היא עפ"י רוב סמכות טבועה, שמחייבת שיתוף פעולה של המפעיל ולכן מוצע לקבוע כראשונה במדרג הסמכויות המפורטות. יוער שייתכן כי במקרים רבים, בשל הפעילות המהירה של הרחפן או הטיסן, או מיקום בלתי ידוע של המפעיל מתן ההוראה לא יתאפשר כלל או לא יתאפשר באופן שיוכל להביא לסיכול האיום במועד. יובהר כי אין בהוראה זו בכדי לגרוע מהסמכויות הכלליות הנתונות לגורם ברשות המוסמכת למתן הוראות, ובהן, למשל, סמכותו של שוטר למתן הוראות לפי סעיף 4א(א)(1) לפקודת המשטרה, במקרים המתאימים.

לסעיף קטן (א)(2) מוצע לקבוע סמכות להגבלה, חסימה או שיבוש של אותות או תדרים. מוצע להבהיר בסעיף כי סמכות כאמור, מובחנת מהפעולה המנויה בסעיף קטן (א)(3) המסמיכה ביצוע פעולת התערבות במערכת כטב"ם, הכוללת קליטת תקשורת וחדירה לחומר מחשב. שכן, הגבלה חסימה או שיבוש אותות או תדרים אינה כרוכה בפעולות אלה.

לסעיף קטן (א)(3) מוצע לקבוע סמכות לבצע פעולות התערבות במערכת הרחפן או הטיסן, במקרים בהם הדבר חיוני לצורך סיכול פעילות הרחפן או הטיסן, או לצורך הסטתו ממסלולו. ייתכן כי לצורך פעולה כאמור ידרש לבצע חדירה לרחפן או הטיסן או לאמצעי ההפעלה באמצעות התקשורת או התחברות עמם, או הפעלת המערכת, וכן קליטת התקשורת שבין הרחפן או הטיסן לבין אמצעי ההפעלה, באמצעות מכשיר. על כן, מוצע להגדיר פעולות אלה במפורש במסגרת הסעיף. יובהר כי הפעולות של חדירה לחומר מחשב, וקליטת התקשורת שבין הרחפן או הטיסן לבין אמצעי ההפעלה באמצעות מכשיר, מוגבלות לתכלית של הסטה או סיכול פעילות הרחפן או הטיסן.

לסעיף קטן (א)(4) מוצע לקבוע סמכות לתפוס את הרחפן או הטיסן או את אמצעי ההפעלה. מדובר

בסמכות חדשה המוקנית בחוק זה, המקנה סמכות לתפיסת הכלי לתכלית מניעתית. יובהר כי סמכות זו אינה גורעת מסמכויות אחרות המוקנות מכוח הדין, ובכלל זה מהסמכות לתפוס רחפן או טיסן מכוח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ט-1969 (להלן: "**פקודת סדר הדין הפלילי**") בהתקיים התנאים הקבועים בה. ויוער כי ניתן לתפוס רחפן או טיסן על פי הוראות פקודת סדר הדין הפלילי גם כאשר נתפס הרחפן או הטיסן כתוצאה מהפעלת סמכויות אחרות לפי חוק זה, ככל שמתקיים יסוד סביר להניח שנעברה עבירה.

לסעיף קטן (א)5 מוצע לקבוע סמכות לעשות שימוש בכוח סביר כלפי מערכת רחפן או טיסן, שתכליתו לפגוע בה או להשמדה. בשל פגיעתה בקניין של בעלי הרחפן, והנזקים האגביים שיכולים להגרם מהשמדת הרחפן או הטיסן, מוצע לקבוע כי תנאי להפעלת סמכות זו יהיה כי הופעלו הסמכויות המפורטות בפסקאות (א)1 עד (א)3, אך נמשכה העילה להפעלת הסמכות מכוח סעיפים 4 עד 7, או שלא התאפשר בנסיבות העניין לפעול בדרכים המנויות בפסקאות אלה. יובהר כי המונח "כוח סביר" מתייחס לסבירות הפעולה אל מול האיום והסכנה העומדים מנגד. ככל שמדובר באיום משמעותי ובסכנה ממשית, והפעולות האחרות לסיכול האיום והסכנה אינן מתאפשרות, ניתן להפעיל כוח משמעותי יותר כנגד הרחפן או הטיסן שיכול לכלול גם פעולות שתכליתן פגיעה או השמדה של הרחפן או הטיסן, אך גם פעולה זו צריכה לעמוד במבחני הסבירות, על מנת שלא להפעיל כוח אשר יש בו כדי לגרום לסכנה או לנזק במידה העולה על הנדרש אל מול האיום או הסכנה, כך למשל השמדת רחפן באזור מגורים או השמדה של רחפן נושא אמל"ח. יצוין כי פגיעה או השמדה יכולה להיגרם גם כתוצאה מהפעלת הסמכויות המנויות בפסקאות 9(א)2 ו-9(א)3. אולם במקרים אלה תהיה זו פגיעת לוואי כתוצאה מהפעלת אמצעים אלה, ולא כתכלית הפעולה, כמו בסמכות לפי סעיף 9(א)5.

לסעיפים 10 ו-23 מוצע לקבוע מסגרת חוקית שתאפשר הקנייה של סמכויות מבין הסמכויות הקבועות בתזכיר, גם לגופים מלבד הרשויות המוסמכות, שהנחייתם לעניין אבטחה מוסדרת בחוק להסדרת הביטחון (להלן: "**גופים מונחים**"). הסעיף המוצע נועד לאפשר מסגרת גמישה לבחינה והוספה של גופים מונחים בהתאם להחלטת צוות ההיגוי או פורום מקצועי אחר, לאור תפיסת מבצעית כוללת, וכן בשים לב למאפייניו של הגוף המונחה. יובהר כי ניתן יהיה להחליט על הוספת גוף לתוספת תוך הקניית סמכויות חלקיות בלבד מבין הסמכויות הקבועות בתזכיר החוק, וסוג הסמכויות שיוקנו לו יבחנו גם הן באופן פרטני לאור מאפייני הגוף והתפיסה המבצעית הכוללת. מוצע לקבוע עוד, בסעיף 23 לתזכיר המוצע, כי תיקון התוספת והוספה של גוף מונחה ופירוט הסמכויות שיוקנו לו, תהיה בסמכות שר המשפטים, בצו ובאישור ועדת חוץ וביטחון של הכנסת. כמו כן תיקון התוספת יעשה גם בהסכמת השר הממונה על הגוף המונחה.

לסעיף 11 מוצע לקבוע הוראות לעניין טיסן או רחפן או אמצעי הפעלה שנתפס בהתאם להוראות סעיף 9(א)4.

לסעיפים קטנים (א) ו-(ב) סעיפים אלה מתייחס למצב בו נתפס רחפן או טיסן בהתאם לסמכות הקבועה בסעיף 9(א)4 לתזכיר החוק, אך התכלית להפעלת הסמכות לפי סעיפים 4 עד 7 לתזכיר החוק, בין אם מדובר בהגנת המתקן, הגנה על שלום הציבור וביטחונו או התכליות הנוספות המנויות בסעיפים אלו - אינה מתקיימת עוד. בסעיפים אלה, מוצע לקבוע הוראות לעניין השבת הרחפן או הטיסן לבעליו או למי שהכלי

נתפס ממנו. על פי המוצע, במקרה כזה, הרשות המוסמכת תמסור הודעה למי שהכלי נתפס ממנו או לבעלים ככל שזהותם ידועה. הרכיב "ככל שזהותו ידועה" נכלל בנוסח על מנת שלא להטיל נטל כבד מידי על הרשות המוסמכת בשל הצורך בהשבה אקטיבית, במצב שבו לא ידועה זהות הבעלים. מוצע להגדיר בסעיף "בעלים" כבעלי הרישום של הכטב"ם לפי הוראות חוק הטיס, וזאת במטרה לאפשר שיוך של הכלי לאדם. כמו כן, מוצע לקבוע כי הודעה כאמור תימסר בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-24 שעות מעת שנתפסו או מעת שחדלה להתקיים התכלית להפעלת הסמכות.

החלופה המתויחסת למועד שבו חדלה להתקיים התכלית להפעלת הסמכות נועדה לאפשר במקרה הצורך להמשיך ולהחזיק בכלי כדי למנוע את הסכנה או העילה שמכוחה נתפס הכלי, ככל שזו ממשיכה להתקיים. על פי המוצע, בהמשך למסירת ההודעה, יהיה רשאי מי שנמסרה לו ההודעה לפנות לרשות המוסמכת שתפעל להשבת הכלי לרשותו. עוד מוצע, לקבוע כי יחולו על השבת הכלי הוראות סעיף 42 לפקודת סדר הדין הפלילי, הנוגעות למצב של חפץ ללא בעלים, שיוכל בהתקיים תנאי הסעיף להיות מחולט לאוצר המדינה. לבסוף, מוצע לקבוע כי לעניין הוראות אלה יחולו הוראות חוק המעצרים בכל הנוגע לתקופה המקסימלית למסירת ההודעה, על מנת לקחת בחשבון בספירת המועד למסירת ההודעה גם שבתות וחגים וכו'.

לסעיפים קטנים (ג) עד (ו) מוצע לקבוע הוראות למקרה בו ממשיכה להתקיים התכלית להפעלת הסמכות ויש צורך בהארכת תקופת התפיסה. סעיפים אלה מסדירים את הפרוצדורה להארכת התקופה ביחס לחפץ שנתפס לצורך הליך פלילי, ואת פרקי הזמן להארכה. כמו כן, מוצע לקבוע כי על רחפן, טיסון או אמצעי הפעלה שנתפסו יחולו הוראות פקודת סדר הדין הפלילי, ובכלל זה הוראות לעניין צו מכירה או צו חילוט מכוח הפקודה האמורה ככל שאין בהן סתירה להוראות תזכיר חוק זה.

לסעיף קטן (ז) מוצע לקבוע כי אם נתפס רחפן, טיסון או אמצעי בהתאם להוראות סעיף 9(א)(4) לתזכיר החוק, ויש יסוד סביר להניח כי ברחפן או בטיסון ובאמצעי ההפעלה נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראייה בהליך משפטי בשל עבירה או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה, יחולו בעניינו של התפוס הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי. בניגוד למצב המוסדר בסעיף קטן (א) בו ממשיכה להתקיים תכלית התפיסה מכוח חוק זה, שאז מדובר בתכליות תפיסה מניעתית בעיקרה, המצב המוסדר בסעיף קטן (ז) נוגע למקרה בו קמה למעשה עילה נפרדת בשל חשד לעבירה פלילית לפי פקודת סדר הדין הפלילי לתפיסת הכלי, ועל כן יחולו הוראות הפקודה לעניין התפוס.

לסעיף 12 הסמכות לקביעת אזור אסור לטיסה מצויה בידי מנהל רשות התעופה האזרחית לפי סעיף 82(א)(8) לחוק הטיס. ככלל, רשות מוסמכת המבקשת לקבוע אזור כאסור לטיסת כטב"ם, תפנה למנהל רת"א בבקשה להורות כן מכוח סמכויותיו לפי חוק הטיס. בהחלטתו על מתן הוראה לאיסור טיסה באזור זה, המנהל ישקול את השיקולים המקצועיים ובראשם בטיחות התעופה האזרחית, וההשלכות הנובעות מסגירת האזור.

לסעיף קטן (א) בתזכיר החוק מוצע לקבוע סמכות למפקד מחוז במשטרה, במקרים דחופים וחריגים, להורות על אזור סגור לטיסת כטב"ם. העילות למתן הוראה כאמור הן אם קיים חשש ממשי שבאותו אזור מתבצעת, או עלולה להתבצע, בטווח הזמן המידי, פעילות המסכנת את ביטחון הציבור באמצעות כטב"ם, וכן אם פעילות מבצעית של המשטרה מתבצעת או צפויה להתבצע בטווח הזמן המידי והטסת כטב"ם

בעת התרחשותה עלולה לסכל או לסכן אותה, את המשתתפים בה או את הציבור. מוצע לקבוע כי ההוראה תינתן ככל הניתן לאחר היועצות עם מנהל רת"א, ולאחר שקילת הפגיעה הנגזרת באינטרסים ציבוריים חיוניים אחרים ובהם הפגיעה בחירות התנועה במרחב האווירי וזאת במיוחד בשל מיידיות ההוראה. יובהר כי, היועצות עם מנהל רת"א תתקיים כל שהדבר אפשרי ואינו פוגע במטרה לשמה יש לאסור על טיסה באזור. כלומר, ההיועצות תתקיים אלא אם כן ההמתנה למענה מצד מנהל רשות התעופה האזרחית תביא לפגיעה ביכולת לסגור את האזור לטיסה באופן מידי.

האזור שלגביו תינתן ההוראה יוגדר מבחינה גיאוגרפית ובכלל זה הגובה התוחם אותו. בהתאם להוראות סעיף 6(ד) לתזכיר החוק, עם כניסת רחפן או טיסן לאזור כאמור, שוטר מוסמך יהיה רשאי לפעול לסיכול פעילות הכלי בסמכויות המנויות בסעיפים 9(א)(1) עד (5) לתזכיר החוק.

יוער כי כבר קיימת כיום סמכות לשר הביטחון, ליתן הוראות כאמור מטעמים של ביטחון המדינה לאחר היועצות במנהל רת"א, כקבוע בסעיף 82(ו) לחוק הטיס. עם זאת, בניגוד לסמכות שר הביטחון הקבועה בחוק הטיס, ההוראה המוצעת בסעיף זה אינה קבועה מכוח חוק הטיס, ולכן לא יחולו עליה הוראותיו על כל המשתמע מכך, לרבות לעניין אכיפה מנהלית של הפרת ההוראה (בדרך של הטלת עיצומים) כלפי מפעיל הנכנס לאזור כאמור.

מוצע כי הסמכות בסעיף קטן (א)(1) תיתן מענה למקרים בלתי צפויים וחריגים ולא תיועד להכרזות מתמשכות אלא לכאלו זמניות בלבד ובמקרה החריג שבחריג לכאלו שתוקפן ימשך בסך הכל 10 ימים בהתאם להוראות סעיף קטן (ו). כמו כן,

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי הוראת מפקד המחוז תכנס לתוקף עם פרסומה בפרסומי המידע התעופתי על פי בקשת המשטרה, וכי בכלל זה ייקבעו בה סוגי התנאים וההגבלות שיחולו על האזור הסגור האמור. זאת על מנת שהאזורים האסורים לטיסה ופרטי האיסור ותחולתו יהיו נגישים לציבור.

לסעיפים קטנים (ג) ו-(ה) מוצע לקבוע כי עם מתן הוראת הסגירה, יפנה מפקד המחוז למנהל רת"א באופן מידי בבקשה להורות כי האזור שנסגר לטיסה, יקבע כאזור אסור לטיסה. זאת, מכיוון שקיימת עדיפות לסגירת אזור מכוח חוק הטיס וההוראות החלות מכוחו על איזור כאמור. הסמכות שמוצע להקנות למפקד המחוז למתן הוראה מיועדת למקרים דחופים בהם נדרשת סגירה אד-הוק, וככל שניתן להסדיר את הסגירה בדרך המלך של פנייה למנהל רת"א, יש לעשות כן. בהמשך לכך מוצע לקבוע כי אם הורה מנהל רת"א על האיזור שנסגר לטיסת כטב"ם כאזור אסור לטיסה מכח סמכותו לי חוק הטיס, תפקע הוראת הסגירה שנקבעה מכוח סעיף 12 לתזכיר החוק, ויחולו על האזור האסור לטיסה הוראות חוק הטיס, ובכלל זה הוראות לעניין אכיפה מנהלית של הפרת ההוראה כלפי מפעיל הכטב"ם.

לסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי מפקד המחוז ימסור את ההוראה לרשות שדות התעופה באופן מידי לצורך פרסומה בשירותי המידע התעופתי של ישראל כהגדרתם בחוק הטיס, ורשות שדות התעופה תפרסמה בסמוך ככל הניתן לקבלתה.

לסעיף קטן (ו) מוצע לקבוע כי ניתן יהיה להאריך את תקופת ההכרזה על אזור כאזור סגור לטיסת כטב"ם מעבר ל-72 שעות, לתקופה מרבית של שבוע וזאת באישור מפכ"ל המשטרה ובקיום היועצות עם מנהל רת"א. בניגוד להוראת הסגירה הראשונית, לפיה מפקד המחוז יסדיר את הסגירה מול פנייה למנהל רת"א, ככל הניתן, ביחס להוראת סגירה ממושכת יותר הארכת התקופה מחייבת היועצות עם מנהל רת"א. הארכת תקופת הסגירה בסעיף זה נוגעת רק לסגירה מכוח העילה הקבועה בסעיף 12(א)(1) הנוגעת לחשש

ממשי מפעילות העשויה לסכן את בטחון הציבור. בכל הנוגע לסגירה מכוח העילה הקבעה בסעיף קטן (א)(2) מוצע כי הסמכות לא תהא ניתנת להארכה מעבר ל-72 השעות המקוריות שהוכרזו מכוח הסעיף. זאת משום שככל שמדובר בפעילות מבצעית ומתמשכת שהינה צפויה יש לעשות שימוש בסמכויות הרגילות של רת"א בהתאם לחוק הטיס ולהכריז על אזור כאסור לטיסה.

לסעיף קטן (ז) מוצע לקבוע כי משטרת ישראל ורת"א ייקבעו נהלים מוסכמים לעניין ממשקי העבודה ביניהם וכן לעניין סוג התנאים וההגבלות שיחולו על האזור שהוכרז כאזור סגור לטיסת כטב"ם. כן מוצע לקבוע כי במידת הצורך, ייקבעו הנהלים גם בהתייעצות עם רש"ת וצה"ל.

לסעיף 13

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי האמצעים המשמשים להפעלת הסמכויות בסעיפים 8 ו-9 לתזכיר החוק יאושרו על ידי גורם קובע, שהנו גורם בכיר ברשות המוסמכת. הסמכויות הקבועות בסעיפים 8 ו-9 לתזכיר החוק, כוללות בין השאר פעולות של הגבלה חסימה או שיבוש של אותות או תדרים, קליטת תקשורת בין רחפן או טיסן לבין אמצעי ההפעלה, חדירה למערכת רחפן או טיסן באמצעות התקשרות או התחברות עמה או באמצעות הפעלתה, פעולות של מחיקה שינוי או שיבוש של חומר מחשב, וקבלת תיעוד חזותי מרחפן או טיסן, בזמן אמת. מדובר בסמכויות שלשם ביצוען נדרשות טכנולוגיות מתקדמות שלחלקן פוטנציאל פגיעה בזכויות ובהן בפרטיות ובקניין, כמו גם פוטנציאל ליצירת נזק אגבי בהפעלתן. לכן, נכון להבטיח כי שימוש באמצעים אלה יאושר על-ידי גורם בכיר רלוונטי. על הגורם האמור להיות בעל יכולת את התאמת הטכנולוגיות המבוקשות לסמכויות הנתונות לרשות המוסמכת וכן לשקול שיקולים מקצועיים ומשפטיים, כגון הפגיעה בפרטיות, בחירות, בחופש העיסוק ובזכויות נוספות, לצורך קבלת החלטה שתעמוד באמות המידה של המשפט המינהלי. עוד נועד הסעיף להבטיח כי האמצעים בהם ייעשה שימוש ייבחנו ויאשרו בהיבטי הנזק האגבי העלול להיגרם מהם, וכן בהיבטי השפעתם על רשתות תקשורת לגיטימיות.

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי אין בהוראות תזכיר החוק המוצע לעניין הפעלת האמצעים לביצוע הפעולות המפורטות בסעיפים 8 ו-9 לתזכיר החוק – ובהן בעיקר פעולות לשיבוש אותות ותדרים וכן פעולות התערבות במערכת רחפן או טיסן - כדי לגרוע מהוראות פקודת הטלגרף האלחוטי. פקודת הטלגרף מסדירה את השימוש ב"מכשיר אלחוטי" המוגדר בפקודת הטלגרף כ"מערכת, מנגנון, מכשיר, מיתקן, ציוד או אבזר אחרים העושים שימוש בתדר רדיו לטלגרף אלחוטי...", וקובעת חובת רשיון בין השאר להפעלה והתקנה של מכשיר כאמור. אמצעי השיבוש והיירוט בהם נעשה שימוש להתמודדות עם איום רחפן או טיסן, הם בחלקם מכשירים אלחוטיים כהגדרתם בפקודת הטלגרף. על פי הפקודה, כוחות הביטחון, כפי שמוגדרים בסעיף 13 לחוק התקשורת - צבא הגנה לישראל, שירותי הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר, פטורים מרישוי מכשיר אלחוטי המופעל על ידם, או הנמצא בפיקוחם, אך נדרשים לקבל הקצאת תדר לפעולה באמצעות המכשיר האלחוטי, בהתאם לתחום תדרי הרדיו בו מופעל המכשיר. זאת, בעוד שגופים אחרים, שאינם מנויים בגופי כוחות הביטחון, נדרשים ברישיון הפעלה לצד הקצאת תדר מתאימה, הנעשית בידי וועדת התדרים. יוער כי מכיוון שהפעולות ליירוט רחפן או טיסן כרוכות בחלק מהמקרים בשיבוש התדרים בהם פועל הרחפן או הטיסן, הרי שהפעלת אמצעי השיבוש עלולה להפריע או לשבש שימוש במכשירים אלחוטיים אחרים המצויים

בסביבה, לרבות מכשירים המשמשים גורמים ביטחוניים, וגם מכאן החשיבות בתיאום וקבלת הקצאת תדר לשימוש במכשיר.

לסעיף 14 סעיף זה קובע הוראות שונות לעניין השימוש בסמכויות, ובהן קביעת סעיף מידתיות בהפעלת הסמכויות, הוראות בעניין קביעת נהלים על ידי הרשויות המוסמכות להפעלת הסמכויות, וכן הוראה לעניין ההכשרה הנדרשת להפעלת הסמכויות לפי חוק זה.

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע סעיף עקרונות כללי לעניין הפעלת הסמכויות שהחוק המוצע מסדיר. מדובר בעקרונות משפטיים מקובלים ביחס להפעלת סמכויות שלטוניות, לפיהם השימוש בסמכויות לפי החוק יהא לתכליות המפורטות בו, ייעשה באופן שאין בו כדי לפגוע בזכויותיו של אדם במידה העולה על הנדרש לצורך מניעת הסכנה, וכן ייעשה תוך שימוש בסמכות שפגיעתה פחותה.

לסעיפים קטנים (ב), (ג) ו-(ד) מוצע לקבוע הוראות לעניין קביעת נהלים להפעלת הסמכויות. מוצע כי הרשויות המוסמכות ידרשו בקביעת שני סוגי נהלים. הסוג האחד הוא נהלים פנימיים לעניין הפעלת הסמכויות לפי החוק. בשל תקדימיות סמכויות אלה, מורכבות הפעלתן והנזקים האגביים העשויים להיגרם מהפעלתן, ישנה חשיבות מוגברת בקביעת נהלים שינחו את הרשות המוסמכת בהפעלת הסמכויות. מוצע לקבוע כי הנהלים ייקבעו על ידי הגורם הקובע ברשות המוסמכת, שהנו גורם בכיר. סוג הנהלים השני שיקבע, הוא נהלים לתיאום הפעלת הסמכויות בין הרשויות המוסמכות וכן בינן לבין צה"ל, רשות שדות התעופה, ורת"א. חשיבות התיאום בהפעלת הסמכויות לפי תזכיר החוק היא קריטית, בייחוד בשל כך שעשויה להיות, במקרים רבים, סמכות למספר רשויות מוסמכות במקביל לפעול כלפי רחפן או טיסון. כמו כן, חשיבות נהלי התיאום היא למנוע מקרים שבהם פעילות של רשות אחת לסיכול איום רחפן או טיסון, תפגע בפעילות של רשות אחרת, ובכלל זה בפעילות המבוצעת על ידה באמצעות רחפן או טיסון. בשל חשיבותם המכרעת של הנהלים האמורים, מוצע לקבוע כי קביעתם תהיה תנאי להפעלת הסמכויות לפי החוק.

לסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע הוראה לעניין הסמכת הגורמים ברשויות המוסמכות השונות, שיהיו רשאים להפעיל את הסמכויות לפי החוק. מוצע לקבוע כי גורם כאמור יידרש לעבור הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות כפי שהורה ראש הרשות. בשל מורכבות הפעלת הסמכויות, האמצעים הטכנולוגיים בהם נעשה שימוש להפעלתן, וכן בשל הנזקים שעלולים להגרם כתוצאה מהפעלתן, ישנה חשיבות מיוחדת לכך שהגורם המפעיל את הסמכות יהיה בעל הכשרה מתאימה.

לסעיף 15 מוצע לקבוע כי גורם מוסמך יתעד בכתב פעולות שבוצעו לפי סעיפים 9(א)-(2)-(6) לתזכיר החוק, קרי פעולות של שיבוש אותות ותדרים, ביצוע פעולת התערבות במערכת, תפיסה, השמדה וקבלת תיעוד חזותי. כמו כן, מוצע לקבוע כי התיעוד האמור יועבר לגורם הקובע ברשות המוסמכת. הוראה זו מוצעת בשל התקדימיות ופוטנציאל הנזק שבביצוע פעולות אלה, כמו גם הצורך בהבניית פיקוח ובקרה של גורם בכיר ברשות המוסמכת, אף אם לא מדובר בפיקוח בזמן אמת.

לסעיפים 16 ו-17 בשל התקדימיות ופוטנציאל הנזק של הסמכויות להגבלה, חסימה ושיבוש אותות ותדרים, ביצוע פעולת התערבות במערכת רחפן או טיסון, תפיסה, השמדה וקבלת תיעוד חזותי, הקבועות בסעיפים 9(א)-(2)-(6) לתזכיר החוק, מוצע לקבוע בתקופת הוראת השעה חובת דיווח על הפעלתן ליועצת

המשפטית לממשלה ולכנסת. מוצע כי הדיווח יעשה בידי ראש הרשות המוסמכת – הוא הגורם הבכיר ביותר בכל רשות. כמו כן, מוצע לקבוע בסעיף 16 לתזכיר החוק, הוראת שעה לתקופה של שנה ממועד תחילת תוקפו של החוק, שבמהלכה הדיווח לכנסת וליועצת המשפטית לממשלה יעשה אחת לחצי שנה. כך שבשנה הראשונה להפעלת הסמכויות לפי החוק, יהיה הדיווח תכופ יותר. לאחריה תחול חובת הדיווח אחת לשנה, וזאת עד לפקיעת הוראת השעה.

לסעיף 18 מוצע לקבוע הוראות לעניין שמירת מידע שהתקבל מהפעלת סמכויות לפי החוק. יובהר כי הסעיף לא יחול על מידע שהתקבל ממערכות האוספות מידע אודות כטב"מים שאינן פועלות מכוח הסמכויות לפי החוק המוצע. זאת, בין אם לא נדרשת הסמכה מפורשת לפעילותן, מאחר שאינן פוגעות בזכויות יסוד, ובין אם הסמכות לפעילותן מצויה בחוק אחר.

לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע הוראות בעניין אופן השמירה של מידע שהתקבל כתוצאה מהפעלת הסמכויות לפי החוק המוצע על ידי גורם מוסמך ברשות מוסמכת, בדרך שתבטיח, בין השאר, מניעת דליפת מידע, גישה לא מורשית, שימוש במידע בניגוד להוראות החוק, והגנת פרטיות של מי שהמידע במאגר מתייחס אליו (למשל, מי שייתכן כי צולם באמצעות הכטב"ם).

לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי פעולות המבוצעות במידע יתועדו כך שניתן יהיה לקיים פיקוח ובקרה על הפעולות אשר בוצעו במידע וכן על זהות הגורמים שביצעו פעולות אלו.

לסעיפים קטנים (ג) ו-(ד) מוצע לקבוע את פרקי הזמן לשמירת המידע במערכות הרשות המוסמכת. מוצע כי המידע ישמר לפרק זמן שלא יעלה על שנתיים, ואולם לאחר שישה חודשים לכל היותר, המידע יופרד ממידע אחר בנאגר במערכת, וניתן יהיה לעשות בו שימוש רק למטרות המנויות בסעיף 18(ה) ובהן למשל אם השימוש במידע נדרש לשם הצלת חיי אדם או הגנה עליהם. כמו כן, מוצע לקבוע כי מידע שהוא תיעוד חזותי, ישמר בכל מקרה לפרק זמן שלא יעלה על חצי שנה. בהמשך הליכי החקיקה ייבחן הצורך של הרשויות המוסמכות מלבד משטרת ישראל בפרקי הזמן לשמירת המידע המוצעים בתזכיר.

לסעיפים קטנים (ה) ו-(ו) מוצע לקבוע רשימה סגורה של תכליות לשימוש במידע שנאגר במערכת. רשות מוסמכת תוכל לעשות שימוש במידע לתכליות מבין התכליות המנויות בסעיף, לשם מילוי תפקידיה על פי דין. בנוסף, מוצע לקבוע כי לעניין שימוש במידע שהופרד לפי הוראות סעיף 18(ג), קרי, מידע שחלפה למעלה מחצי שנה מעת קבלתו, השימוש בו יוכל להיעשות רק לתכליות המפורטות בסעיף קטן (ה), ובנוסף לכך, רק בהתייחס לעבירת פשע, ובאישור הגורם הקובע.

לסעיף קטן (ז) מוצע לקבוע כי הוראות שמירת המידע בסעיף 18 לתזכיר החוק לא יגרעו מהוראות הקבועות בדינים אחרים לעניין שימוש בחומר חקירה, בחומר מודיעין, או בראיות המוגשות במסגרת הליך פלילי לבית משפט או לבית דין צבאי.

לסעיפים קטנים (ח) ו-(ט) מוצע לקבוע כי הוראות נוספות לעניין שמירת המידע ייקבעו בנהלי הרשות המוסמכת, וכן כי הוראות סעיף 18 לתזכיר החוק לא יחולו על מידע שאינו "מידע אישי" כהגדרתו בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות. זאת, שכן אין קושי באגירת מידע שאינו מידע אישי ובשימוש בו בהיבטי הפגיעה בפרטיות. "מידע אישי" מוגדר כ"נתון הנוגע לאדם מזוהה או לאדם הניתן לזיהוי, ולעניין הגדרה זו "אדם הניתן לזיהוי" הוא "מי שניתן לזהותו במאמץ סביר, במישרין או בעקיפין, ובכלל זה באמצעות פרט מזוהה כגון שם, מספר זהות [...]". על כן, למשל, הוראות סעיף 18 לתזכיר החוק לא יחולו על מידע בדבר מיקום

כטב"ם שלא ניתן לקשר לזהות מפעיל או בעלים.

לסעיף 19

בשל מאפייניו, לשם התמודדות עם איום הנשקף מכטב"ם בדרך של זיהוי הכטב"ם וסיכול פעילותו, נדרש לעשות שימוש, בין השאר, במערכות שפעילותן מוסדרת באופן מפורש ומוגבל בדין הקיים. מדובר במערכות המפענחות תוכן תקשורת ייחודי בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה וכן במערכות המבצעות התקשרות או התחברות עם מערכת הכטב"ם. בדין הקיים פעילות כאמור עשויה לעלות כדי האזנת סתר לפי חוק האזנת סתר, וכן חדירה לחומר מחשב, כהגדרתה בחוק המחשבים, ולפיכך להיות מוגבלת לתנאים הקבועים בחוקים אלה להפעלת הסמכות, ובכלל זה בצורך בקבלת היתר לביצוע הפעולות. בתזכיר החוק מוצע לקבוע באופן מפורש סמכויות שונות לפעול לסיכול האיום הנשקף מכטב"ם, ובהן סמכויות לקליטת התקשורת שבין הכטב"ם לבין אמצעי ההפעלה, ולהתקשרות או התחברות עם מערכת כטב"ם על ידי הפעלתה, המקבילות בנוסחן להגדרת האזנת סתר וחדירה לחומר מחשב. נוכח הצורך המידי בהפעלת הסמכויות ועל מנת שעל פעולות אלה לא יחולו הוראות חוק האזנת סתר וחוק המחשבים בייחוד לעניין הצורך בהוצאת צו או בקבלת היתר לביצוע הפעולות, מוצע לקבוע בסעיף זה כי פעולת הגילוי או הזיהוי הכוללת קליטת תקשורת בין הכטב"ם למפעיל, באמצעות מכשיר, לא תחשב להאזנת סתר לפי חוק האזנת סתר. זאת, מכיוון שאופי התקשורת שעוברת בין הכטב"ם לאמצעי ההפעלה כוללת מגוון נתונים טכניים כמו מיקום הכטב"ם זאת להבדיל מנתוני תוכן כדוגמת תוכן שיחה, וכן מכיוון שקליטת התקשורת נעשית לתכלית מוגדרת של קליטת אותם הנתונים, המשמשים לגילוי וזיהוי כטב"ם. כמו כן, מוצע לקבוע כי חדירה לחומר מחשב לפי חוק זה לא תחשב האזנת סתר, חיפוש לפי סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי או לחיפוש סמוי. זאת כיוון שהחדירה לחומר המחשב אינה מאפשרת גישה לחומרי מחשב פרטיים ובלתי מוגבלים שכן מדובר בחדירה למערכת הכטב"ם ותכליתה לאפשר נגישות לנתונים טכניים באופיים אשר באמצעותם תוכל רשות מוסמכת לסווג את פעילות הכטב"ם כאיום או כפעילות שאינה מהווה איום.

לסעיף 20

מוצע לקבוע סעיף שמירת דינים ולפיו אין בהוראות החוק המוצע כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות לרשות מוסמכת ולצה"ל לפי כל דין. מטרת הסעיף היא להבהיר כי החוק המוצע נועד להקנות ולהסדיר סמכויות, נוסף על הסמכויות הקיימות כבר כיום לרשויות המוסמכות. כך למשל, לצד הסמכויות אשר שיוקנו למשטרת ישראל מכוח חוק זה לסיכול איום הנשקף מכטב"ם, היא תוכל לעשות שימוש, במקרים המתאימים, גם בסמכויות הכלליות הנתונות לה מכוח סעיפים 3 עד 5 לפקודת המשטרה ובפרט סעיף 4א, להצלת בטחון הנפש והרכוש. לעניין צה"ל, מכיוון שהוא אינו נמנה עם הרשויות המוסמכות להן מוצע להקנות סמכויות מכוח תזכיר החוק, מוצע להבהיר במפורש כי אין בהוראות החוק כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות לו לפי כל דין. כמו כן, יובהר כי אין בהוראות תזכיר החוק כדי לשנות את חלוקת תחומי האחריות בין צה"ל לרשויות המוסמכות בהפעלת סמכויותיהן כפי שנקבעו בהחלטות הממשלה השונות.

לסעיף 21

מוצע לקבוע כי החוק ייקבע כהוראת שעה לתקופה של חמש שנים. זאת, מתוך הכרה באופיים התקדימי של ההסדרים והסמכויות המוצעים בתזכיר החוק, ולנוכח אופיו של התחום, המאופיין בקצב מהיר של התפתחויות טכנולוגיות, ובהתפתחות מורכבות האיומים. בסיום התקופה, יבחנו ההסדרים בחוק לאור הניסיון שהצטבר בהפעלתו, ובהתאם לכך יוחלט האם נכון להמשיך עם הסדר זה

כהוראת קבע, והאם נדרש לערוך בו שינויים. כמו כן, עיגון ההסדר כהוראת השעה יאפשר איסוף נתונים מפורטים לגבי הפעלת הסמכויות השונות בידי הרשויות המוסמכות, כמו גם בחינת הצורך והיישום של הקניית סמכויות לגופים המונחים.

לסעיף 22 מוצע לקבוע כי שר המשפטים יהיה השר הממונה על ביצוע החוק. השר יהיה רשאי להתקין תקנות לביצוע החוק, בהסכמת השר הממונה על הרשות המוסמכת הנוגעת בדבר ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. כך למשל, לצורך התקנת תקנות לעניין משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר, תידרש הסכמת השר לביטחון לאומי, ולצורך התקנת תקנות לעניין שירות הביטחון הכללי, תידרש הסכמת שר הביטחון.

לסעיף 23 מוצע לקבוע הוראות לשינוי התוספות לחוק. על מנת לאפשר גמישות בשינוי התוספות, מוצע לקבוע כי שר המשפטים יהיה רשאי לשנות את התוספות בצו בהסכמת שר הביטחון. עוד מוצע לקבוע כי לעניין התוספת השנייה שעניינה הגופים המונחים שיוסמכו בסמכויות לפי חוק זה, שינויה תיעשה גם בהסכמת השר הממונה על הרשות המוסמכת הרלוונטית, הממונה על הגוף המונחה אותו יבקשו להוסיף לתוספת.

לתוספת הראשונה התוספת הראשונה עניינה הגדרת "טיסן" ו"רחפן". בהתאם לחלוקת האחריות בין צה"ל לבין הרשויות המוסמכות בתזכיר החוק, חלק מהסמכויות שהמוצע להקנות בתזכיר החוק, יוגבלו כך שיחולו רק לעניין כטב"ם מסוג "רחפן" או "טיסן". על מנת לאפשר גמישות בשינוי ההגדרה בהתאם להתפתחויות הטכנולוגיות שישפיעו על סוגי הכטב"מים עליהם יחול החוק, מוצע לקבוע את הגדרת "רחפן" ו"טיסן" בתוספת, ולאפשר לשר המשפטים לשנות את התוספת בצו באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, כפי שמוצע בסעיף 23 לתזכיר החוק.

לתוספת השנייה בסעיף 10 לתזכיר החוק, מוצע לקבוע כי ניתן יהיה להקנות סמכויות מבין הסמכויות הקבועות בתזכיר, גם לגופים נוספים, שהנחיתם לעניין אבטחה מוסדרת בחוק להסדרת הביטחון. התוספת השנייה לחוק נועדה לאפשר מסגרת גמישה להוספה של גופים מונחים בהתאם להחלטת צוות היגוי או פורום מקצועי אחר, והוספה כאמור תיבחן באופן פרטני בהתאם למאפייני הגוף ולאור התפיסה המבצעית הכוללת. יובהר כי ניתן יהיה להחליט על הוספת גוף לתוספת תוך הקניית סמכויות חלקיות בלבד מבין הסמכויות הקבועות בתזכיר החוק. בהתאם לסעיף 23 לתזכיר החוק, תיקון התוספת והוספה של גוף מונחה ופירוט הסמכויות שיוקנו לו, תהיה בסמכות שר המשפטים, בצו ובאישור ועדת חוץ וביטחון של הכנסת. כמו כן, מוצע לקבוע כי תיקון התוספת יעשה גם בהסכמת השר הממונה על הגוף המונחה.